

„AZ AMATŐR“

1904 október 1-től 1905 októberig (I—II. évfolyam.)

Szerkeszti

Kohlman Artúr dr.

Tartalomjegyzék.

Összeállította: Falk Richárd.

(Az oldalszámok előtti római számok a füzetek számát jelentik I—VI-ig, miután a futólapszámok csak a VII. füzetnél kezdődik.)

1. Műmelléletek, színes képek.

Bachmann H. dr.	Téli táj	281 old.
Barton Mrs.	Tavaszi dal	305 „
Dühren I.	Tanulmányfő	185 „
Erfurth Hugó.	Arcképtanulmány	249 „
Eszterházy Mihály gróf.	Háborgó tenger	49 „
„ „ „	Hullámverés	283 „
Evans H. Fred.	Lépcsők a sekrestyéhez	201 „
Forgách István gróf.	Szántás-vetés	VII. 3 „
„ „ „ és		
Junga Sebő.	Ki a legény a csárdában?	129 „
Gámán Dezső.	Erdőzúgás	V. 1 „
Haranghy György.	Olvadás	113 „
Izabella kir. hercegnő.	Erdőmélyén	VII. 1 „
„ „ „	Poezis	32 „
Jezsek József.	Tanulmányfő	217 „
Katona Nándor.	Zerge a magas Tátrában	III. 1 „
Kelemen Lajos dr.	Magdolna	I. 1 „
Kohlman Artúr dr.	Vázlat	97 „
„ „ „	Uj Madonna	281 „
Lusche Max.	Táj	233 „
Müller A. Bertalan.	Tündéerkert	VI. 1 „
Nagy Gyula.	Rembrandt-tanulmány	81 „
Novomeszky Imre.	Alkonyat	IV. 1 „
„ „ „	Június	65 „
Schwarz Hanni.	Körbe-körbe	153 „
Simkó József.	Vitorlása tengeri öbölben	169 „
Tóth Béla.	Szerecsen javasasszonyok	II. 1 „
„ „	Lux Terka	129 „
? ?	Idyll az erdei kútnál	265 „

2. Képek.

Ágoston Béla.	Libapásztorok	269 „
„ „	Naplemente	272 „
„ „	Körbe-körbe	273 „
Alvinczy Roland.	Esthangulat	253 „
„ „	A kis libapásztor	255 „
Arning E. dr.	Eső után napsugár	193 „
Bachmann H. dr.	Via Appia	186 „
Ballance G. R.	Téli utazás	38 „
„ „ „	Téli rege	93 „
Balogh Rudolf.	Mármárosi amazon	101 „
„ „	Hegyi legelőn	104 „
„ „	Téli hangulat	105 „
„ „	Jég a Dunán	123 „

Bán Dezső és Révész

Zoltán.	A nyomor Madonnája	34 old.
Bárány Imre.	Csillogás	207 „
„ „	Elhagyatva	208 „
„ „	Víztükör	218 „
„ „	Pusztuló fenyves	310 „
Blount Dávid.	The Crinolin	290 „
Brandelow W.	Ábránd	238 „
Busch Endre.	Hattyúk	III. 10 „
Colby Glen.	Erdő csendje	83 „
Cs. Cseley Elemér.	Erdei út	107 „
„ „ „	Próbafürdés	219 „
Dely István.	Tavaszi árvíz	162 „
Demachy Róbert.	Táncosnő	307 „
Dóczy Péter báró.	Lovranai temető	89 „
Dravetzky Elemér.	Felvidéki tópart	III. 10 „
„ „ „	Hazatérés	120 „
Dreyschock Sándor.	Tavaszi fuvalom	VI. 6 „
„ „ „	Nyíres	VI. 6 „
Dührkoop R.	Régi emlékek	225 „
„ „ „	Komaasszonyok	306 „
Ehrhardt Ottó.	Csend	237 „
Ehrlich János	Tavaszi verőfény	103 „
Eszterházy Mihály gróf.	Csendélet, tanulmány I.	2, 3, 4 „
„ „ „	„ arcképe	I. 4 „
„ „ „	„ Nyílt tengeren	I. 5 „
„ „ „	„ A spanyol tengerparton	IV. 3 „
„ „ „	„ Csendélet	VII. 4 „
Evans Fred.	Templom belseje	295 „
Fekete Géza.	Falurézlet	258, 299 „
Feledi Dezső.	Dunaparti részlet	il. 4 „
„ „ „	Esthangulat	288 „
Fischer-Schneevogt-Siri.	Az első szőlő	205 „
„ „ „	„ Szőlőfürtök	209 „
Forgách István és Junga Sebő.	Húsvéti báránycák	137 „
Forgách Károly gróf.	Arabs nő	55 „
„ „ „	Kairói részlet	75 „
Forrai József.	Nagymosás	93 „
„ „ „	Libák	266 „
„ „ „	Csónakázás	268 „
„ „ „	Ki a legény a gyepen?	270 „
Fredriksen Carl.	Tájkép	312 „
Freund Zoltán.	Nyugalom	VII. 5 „
Gámán Dezső.	Naplemente	IV. 5 „
„ „ „	Mócok	VI. 9 „
„ „ „	Szamos partján	VI. 10 „
„ „ „	A megrögzött pálinkás	51 „
„ „ „	Régi emlékek	72 „
„ „ „	A vályunál	192 „
Gámentzky István.	Galambtetés	V. 8 „
„ „ „	Abbaziai móló	77 „
Gara Rezső dr.	Sétalovaglás	110 „
„ „ „	Tehenek a karámban	121 „
„ „ „	„?»	122 „
Gencsy Gyula.	Hidegvíz-kúra	250 „
„ „ „	Pax	222 „
„ „ „	Arács romjai	311 „
Glosz Lajos.	Gyermekbál a cigánytanyán	195 „
Grosz Dezső.	Csend	69 „
Halász Henrik.	Rekruta	108 „
Haranghy György.	Viharos éjszaka	II. 10 „
„ „ „	Olvadás	289 „
„ „ „	Este	299 „
Herkommer Hubert.	Édes apám	I. 9 „

„AZ AMATŐR“

1904 október 1-től 1905 októberig (I—II. évfolyam.)

Szerkeszti

Kohlman Artúr dr.

Tartalomjegyzék.

Összeállította: Falk Richárd.

(Az oldalszámok előtti római számok a füzetek számát jelentik I—VI-ig, miután a futólapszámolás csak a VII. füzetnél kezdődik.)

1. Műmelléletek, színes képek.

Bachmann H. dr.	Téli táj	281 old.
Barton Mrs.	Tavaszi dal	305 "
Dühren I.	Tanulmányfő	185 "
Erfurth Hugó.	Arcképtanulmány	249 "
Eszterházy Mihály gróf.	Háborgó tenger	49 "
" " "	Hullámverés	283 "
Evans H. Fred.	Lépcsők a sekrestyéhez	201 "
Forgách István gróf.	Szántás-vetés	VII. 3 "
" " " és		
Junga Sebő.	Ki a legény a csárdában?	129 "
Gámán Dezső.	Erdőzúgás	V. 1 "
Haranghy György.	Olvadás	113 "
Izabella kir. hercegnő.	Erdőmélyén	VII. 1 "
" " "	Poezis	32 "
Jezsek József.	Tanulmányfő	217 "
Katona Nándor.	Zerge a magasTátrában	III. 1 "
Kelemen Lajos dr.	Magdolna	I. 1 "
Kohlman Artúr dr.	Vázlat	97 "
" " "	Uj Madonna	281 "
Lusche Max.	Táj	233 "
Müller A. Bertalan.	Tündérvilla	VI. 1 "
Nagy Gyula.	Rembrandt-tanulmány	81 "
Novomeszky Imre.	Alkonyat	IV. 1 "
" " "	Június	65 "
Schwarz Hanni.	Körbe-körbe	153 "
Simkó József.	Vitorlása tengeri öbölben	169 "
Tóth Béla.	Szerecsen javasasszonyok	II. 1 "
" " "	Lux Terka	129 "
? ?	Idyll az erdei kútnál	265 "

2. Képek.

Ágoston Béla.	Libapásztorok	269 "
" " "	Naplemente	272 "
" " "	Körbe-körbe	273 "
Alvinczy Roland.	Esthangulat	253 "
" " "	A kis libapásztor	255 "
Arning E. dr.	Eső után napsugár	193 "
Bachmann H. dr.	Via Appia	186 "
Ballance G. R.	Téli utazás	38 "
" " "	Téli rege	93 "
Balogh Rudolf.	Mármarosi amazon	101 "
" " "	Hegyi legelőn	104 "
" " "	Téli hangulat	105 "
" " "	Jég a Dunán	123 "

Bán Dezső és Révész Zoltán.	A nyomor Madonnája	34 old.
Bárány Imre.	Csillogás	207 "
" " "	Elhagyatva	208 "
" " "	Víztükör	218 "
" " "	Pusztuló fenyves	310 "
Blount Dávid.	The Crinolin	290 "
Brandelow W.	Ábránd	238 "
Busch Endre.	Hattyúk	III. 10 "
Colby Glen.	Erdő csendje	83 "
Cs. Cseley Elemér.	Erdei út	107 "
" " "	Próbafürdés	219 "
Dely István.	Tavaszi árvíz	162 "
Demachy Róbert.	Táncosnő	307 "
Dóczy Péter báró.	Lovranai temető	89 "
Dravetzky Elemér.	Felvidéki tópart	III. 10 "
" " "	Hazatérés	120 "
Dreyschock Sándor.	Tavaszi fuvalom	VI. 6 "
" " "	Nyíres	VI. 6 "
Dührkoop R.	Régi emlékek	225 "
" " "	Komaasszonyok	306 "
Ehrhardt Ottó.	Csend	237 "
Ehrlich János	Tavaszi verőfény	103 "
Eszterházy Mihály gróf.	Csendélet, tanulmány I.	2, 3, 4 "
" " "	arcképe	I. 4 "
" " "	Nyílt tengeren	I. 5 "
" " "	A spanyol tengerparton	IV. 3 "
" " "	Csendélet	VII. 4 "
Evans Fred.	Templom belseje	295 "
Fekete Géza.	Falurézlet	258, 299 "
Feledi Dezső.	Dunaparti részlet	il. 4 "
" " "	Esthangulat	288 "
Fischer-Schnevoigt-Siri.	Az első szálló	205 "
" " "	Szállófürtök	209 "
Forgách István és Junga Sebő.	Húsvéti báránycsok	137 "
Forgách Károly gróf.	Arabs nő	55 "
" " "	Kairói részlet	75 "
Forrai József.	Nagymosás	93 "
" " "	Libák	266 "
" " "	Csónakázás	268 "
" " "	Ki a legény a gyepen?	270 "
Fredriksen Carl.	Tájkép	312 "
Freund Zoltán.	Nyugalom	VII. 5 "
Gámán Dezső.	Naplemente	IV. 5 "
" " "	Mócok	VI. 9 "
" " "	Szamos partján	VI. 10 "
" " "	A megrögzött pálinkás	51 "
" " "	Régi emlékek	72 "
" " "	A vályunál	192 "
Gámentzky István.	Galambtetés	V. 8 "
" " "	Abbaziai móló	77 "
Gara Rezső dr.	Sétalovaglás	110 "
" " "	Téhenek a karámban	121 "
" " "	«?»	122 "
Gencsy Gyula.	Hidegvíz-kúra	250 "
" " "	Pax	222 "
" " "	Arács romjai	311 "
Glosz Lajos.	Gyermekbál a cigánytanyán	195 "
Grosz Dezső.	Csend	69 "
Halász Henrik.	Rekruta	108 "
Haranghy György.	Viharos éjszaka	II. 10 "
" " "	Olvadás	289 "
" " "	Este	299 "
Herkommer Hubert.	Édes apám	I. 9 "

<i>Hollyer Fred.</i>	Miss de Sylva... II. 8.,	286 old.	<i>K. Jeszenszky Lajos.</i>	Az első tavaszi vasárnap	
<i>Horváth Dezső.</i>	Rügyező fák ... II.	5 "		délután ...	100 old.
" "	Velencei paraszt a		<i>K. Lippich Elek dr.</i>	Mezőkövesdi család VII.	14 "
" "	kocsmában ...	40 "	" " " "	Balatoni est ... VII.	15 "
" "	Tópart ... 42.,	50 "	" " " "	Merengés ...	296 "
" "	Vadvirág ...	68 "	<i>Laczkó Gusztáv.</i>	Erdőrézlet ... III.	5 "
" "	Vizi séta ...	102 "	<i>Lázár Elek dr.</i>	Vályunál ... VI.	2 "
<i>Horváth C. Guido.</i>	Dunakeszi idyll ...	35 "	<i>Löwy Alfréd.</i>	Tengeri hajnal ...	224 "
" " "	Falu végén van egy ház	35 "	<i>Magyar Rosenberg Emil.</i>	Női arckép ... I.	7 "
" " "	Tavaszdik ...	148 "	" " "	Tanulmányfej ... I.	8 "
" " "	Tehenek fürdőzése ...	255 "	" " "	Tavaszi hangulat ... I.	10 "
" " "	Tehenek a kútnál ...	310 "	" " "	Pusztulás ... V.	4 "
<i>Horváth Emil.</i>	Egy bájos leányka ...	170 "	<i>Mariay Ödön.</i>	Tót szekér ...	82 "
<i>Horváth Péter.</i>	Fűzfa ...	271 "	" "	Fontos ügy ...	87 "
<i>Hruska Gyula.</i>	A kis Lenczi ... VII.	23 "	" "	Öreg templom a Szepes-	
" "	Erdei idyll ...	234 "	" "	ségben ...	98 "
<i>Hubenay József.</i>	Castor és Pollux ... I.	9 "	" "	Cicák ...	125 "
<i>Izabella kir. hercegnő.</i>	Víztükör ... VII.	17 "	" "	Váratlan segítség ...	142 "
" " "	Tópart ... VII.	18 "	" "	Az első szivar ...	158 "
<i>Jesch Aladár.</i>	Nyugovóra ...	289 "	<i>Marschall J. dr.</i>	Fürdőző társaság ... V.	7 "
<i>Jezsek József.</i>	Női arckép ...	235 "	" " "	A föld népe ...	8 "
<i>Joanovich Pál dr.</i>	A San Marco ... I.	6 "	" " "	Téli táj ... VII.	24 "
<i>József Ágost kir. herceg.</i>	Bussana ... VII., 13.,	19 "	" " "	Télvíz ...	41 "
" " " "	Vihar a tengeren ... VII.	16 "	" " "	Toalett ...	241 "
<i>Junga Sebő.</i>	Nyugdíjban ...	8 "	" " "	Májkövek ...	251 "
" "	Vitorlások a tengeren	10 "	<i>Mayering Károly</i>	Arcképe ... III.	6 "
" "	Karácsonyigondolatok VII.	20 "	<i>Móricz Aladár.</i>	Virágfakadás ... VII.	20 "
" "	Mégsejön a felváltás VII.	21 "	" "	A kis kíváncsi ...	76 "
" "	Állj! Ki vagy? ...	22 "	" "	A titok ...	88 "
" "	Vásáron ...	22 "	<i>Mozolovszky Sándor.</i>	Felvidéki tanya télen ...	87 "
" "	Kényelmetlen ülőhely	84 "	" "	Fejléc ...	107 "
<i>Kankouszky Ervin.</i>	Részlet Veneziából ...	114 "	<i>Müller A. Bertalan.</i>	Merengés ... II.	3 "
" "	A kovács ...	147 "	" " "	Magány ... VII.	27 "
<i>Kárársz Géza.</i>	Tavaszi ...	108 "	<i>Minich Samu.</i>	Bárányok a legelőn ...	211 "
" "	Idyll ...	115 "	" "	Kaszálók ...	221 "
" "	Olvadó hó ...	117 "	" "	Szeret, nem szeret ...	222 "
" "	Itatás ...	123 "	" "	Májfakítáncolás ...	239 "
" "	Delelő ...	140 "	<i>M. Beck Ilona.</i>	Nilusi részlet ... II.	6 "
" "	Tavaszi estszürkület ...	221 "	" " "	Királysírok ... II.	7 "
" "	Domboldal ...	222 "	" " "	Pihenés a sivatagban IV.	12 "
<i>Kasztner Ödön dr.</i>	Bözsoki erdei út ...	91 "	<i>Nagy Gyula.</i>	Elhagyott csónak ...	53 "
" " "	Farao koldusivadékai	203 "	" "	Hüvösvölgyi részlet télen	71 "
" " "	Zala partján ...	242 "	<i>Novomeszky Imre.</i>	Csordakút télen III. 4.,	284 "
<i>Keller István dr.</i>	A kis Robinson ... I.	11 "	" "	Legelésző tehének III.	9 "
<i>Kézdi-Kovács László.</i>	Emke fiam ... III.	3 "	" "	Tanulmányfej ... III.	11 "
" " "	Családi jelenet ... III.	8 "	" "	Felhők ... IV.	5 "
" " "	Vőfélyek ... III.	12 "	" "	Alkonyodik ... IV.	6 "
<i>Kiss Zoltán.</i>	Baromfitenyésztés ...	250 "	" "	Patakpartja ... IV.	9 "
" "	Erdei út ...	252 "	" "	Pihenő ... V.	2 "
" "	Holdas est ...	254 "	" "	Tájrészlet ... V.	3 "
" "	Holdvilágos éjben ...	256 "	" "	Birkák ... VI.	3 "
<i>Kleintjes L. dr.</i>	Családi idyll ...	291 "	" "	Téli táj ... VI.	4 "
<i>Klopstock Károly.</i>	Tanulmányfő ...	60 "	" "	A zúgó ... VI.	7 "
<i>Kohlman Artúr dr.</i>	Tanulmányfej ... II.	12 "	" "	Téli álom ...	56 "
" " "	Érdekes olvasmány IV.	9 "	" "	Június ...	292 "
" " "	Cigányleány ... IV.	13 "	<i>Ossmann Adolf.</i>	Malom alatt ...	159 "
" " "	Athlétafő ... V.	6 "	<i>Oczvirk Henrik.</i>	Fürdés után ...	267 "
" " "	Madame Krysanthem V.	9 "	<i>O. Láczy Nelly.</i>	Alkony ...	226 "
" " "	Plakett ...	42 "	<i>Pálffy Mór dr.</i>	Margareták ... VII.	11 "
" " "	Tanulmány 90, 160,		<i>Papp Gusztáv.</i>	Ködös út ... VII.	25 "
	221, 294 "		<i>Petrik Albert.</i>	Holdas éjjelen ...	58 "
<i>Körödy Zoltán.</i>	A kis vasalónő ... VI.	12 "	" "	Közlegő zivatar ...	59 "
" "	Kizárva ...	309 "	" "	Tél utóján ...	118 "
" "	Csengetek! ...	309 "	" "	Az utolsó hó ...	119 "
" "	Keserves pillanat ...	316 "	" "	Profán pulykák ...	132 "
<i>Kundt Marie.</i>	Tanulmányfő ...	191 "	" "	Késmárki kapu 146.,	285 "
<i>K. Jeszenszky Lajos.</i>	Alkotmányos küzdelem 66, 67	"	" "	Bárányok ...	175 "

<i>Pfeiffer Ernő.</i>	Romantika ... V.	10 old.	<i>Timár Ödön.</i>	Esti imádság... ..	236 old.
" "	Hulló levelek ...	39 "	<i>Toborffy Zoltán.</i>	A kis öreg ... IV.	10 "
" "	Egy kis pihenő ...	179 "	" "	Csönd	176 "
" "	Hazatérő búcsúsok ...	223 "	<i>Tóth Béláné.</i>	Arabs fiú... ..	187 "
<i>Potsatko Géza dr.</i>	Szobor az erdő szélén	86 "	" "	Húgom	190 "
" " "	Hazafelé	106 "	" "	A lagunák városából ...	203 "
" " "	Hát igazán haragszik?	188 "	<i>Tóth Ignác.</i>	Balatoni naplemente...	315 "
" " "	Alkony	202 "	<i>Tóth Tibor.</i>	Tanulmányfő ... VI.	8 "
" " "	Magány	234 "	<i>Vajda Barna.</i>	Kezdőművész	110 "
<i>Prokop Károly.</i>	Aratók estebédje... VII.	11 "	<i>Varga Ferencz.</i>	A csermely öreg fája...	70 "
<i>Prokopius Sándor.</i>	Arcképtanulmány ...	299 "	<i>Váry József.</i>	Dobsinai jégbarlang ...	116 "
<i>Raabe Gusztáv Adolf.</i>	A gémes kút ... VII.	23 "	<i>Wachtler Ottó.</i>	Tanulmányfő... ..	210 "
" " "	Egyenlőtlenkilátások "	26 "	<i>Warburg J. C.</i>	Ábránd	313 "
" " "	Rákos partján	43 "	<i>Werner Georg.</i>	Házikó	188 "
<i>Reicheln K.</i>	Várakozás	204 "	<i>Zvarinyi Lajos.</i>	Búzahordás	52 "
<i>Révész Zoltán.</i>	Boldog várakozás VI.	5 "	" "	Falu vége	54 "
" "	Jó cimborák ... VI.	8 "	" "	A befagyott Kőrös ...	85 "
" "	Dávid VII.	7 "	" "	Tájkép	124 "
" "	Csavargó... ..	7 "	" "	Huncutok... ..	126 "
" "	Johann	7 "	" "	Zúzmara	130 "
" "	Klajn úr	7 "	" "	Hazatérés	253 "
" "	Pistakocsis	7 "			
" "	Ferenc gondolkodik ...	7 "			
" "	Csendes délután	74 "			
" "	Áhítat	103 "			
" "	Fohász	266 "			
<i>Rittinger József.</i>	Partmenti füzek	189 "			
<i>Romeiser Ferencz.</i>	Háborgó Adria	57 "			
" "	Esthangulat a tengeren	190 "			
" "	Vihar előtt	308 "			
<i>Sándor Vilmos.</i>	Naplemente ... III.	5 "			
" "	Vasárnapi pihenő... III.	7 "			
<i>Schell Ottó.</i>	Kiváncsi turisták... ..	211 "			
<i>Schmidt Hans.</i>	Műteremben	131 "			
<i>Schwarcz Hany.</i>	Követhajtó uj Herkules	156 "			
" "	Estmagány	157 "			
" "	Iphigenia	161 "			
" "	Várakozás	172 "			
" "	A sziklavártán	173 "			
" "	Elegia	177 "			
" "	A sziklaöbölben	178 "			
<i>Simkó József.</i>	Teofil	134 "			
" "	Borongás... ..	135 "			
" "	Réti malom	136 "			
" "	Olasz falusi ház	154 "			
" "	Ökör a malom udvarán	160 "			
" "	Lityogó malom	268 "			
<i>Smidtkó János.</i>	Útrakészen	57 "			
<i>Struck W.</i>	Tanulmány	240 "			
<i>Südy Ernő dr.</i>	Kedves levél	277 "			
" " "	Merengés... ..	314 "			
<i>Székács Imre.</i>	Zivatar előtt	194 "			
<i>Szilárd Béla dr.</i>	Felhőtanulmány ... IV.	4 "			
" " "	Enyelgés IV.	7 "			
" " "	Falu vége IV.	11 "			
" " "	Vajdai házörzönk... VI.	2 "			
" " "	Számadó juhász ... VII.	6 "			
" " "	A tanyán VII.	6 "			
" " "	Egy kis pihenő ... VII.	9 "			
" " "	Őszi hangulat... .. VII.	9 "			
" " "	Kutyamosás VII.	13 "			
" " "	Hízlaló kúra VII.	19 "			
" " "	Erdei kútnál	36 "			
" " "	Bijou és Fox	141 "			
<i>Steiner Andor.</i>	Nyárfák	155 "			
<i>Tary Lajos.</i>	Alkonyat	171 "			
" "	Díjbirkózás	207 "			
<i>Temesváry József.</i>					

3. Elméleti értekezések.

<i>Cserna Rezső.</i>	Festők és amatőrök IV.	1 old.
	V., VI.	1 "
<i>Diener-Dénes József.</i>	A fénykép és művészi látóképességünk VII.	15 "
<i>Fuchs György.</i>	A festészet, fényképezés és kultúra 284.,	310 "
<i>Hadrián.</i>	A művészi fotográfálás	236 "
<i>Halasi Andor.</i>	Művészet-e a fotográfálás? II.	3 "
" "	Arctanulmányok a fényképezésben ... VII.	7 "
" "	Aktfényképezés és művészet	169 "
<i>Hock János.</i>	Ünnepi gondolatok VII.	1 "
<i>Iván Ede.</i>	Amatőrök VI.	5 "
<i>Kelen Béla.</i>	A művészi égbolt 252,	267 "
<i>Kézdi-Kovács László.</i>	Fotografia és grafika I.	7 "
<i>Kohlman Artúr dr.</i>	Műfajok a fotográfiában I.	10 "
" " "	Művészi fotográfia... II.	9 "
" " "	Fényképezés az iskolában IV., 8.,	257 "
" " "	Beszámoló és zászlóbontás	33 "
" " "	Ébredés	65 "
" " "	Aktfényképezés és művészet	153 "
" " "	A művészi fénykép ...	201 "
" " "	A fényképezés tudománya	233 "
" " "	A művészi retus	265 "
" " "	A magyar amatőrök veresége	305 "
<i>Kosutányi Tamás dr.</i>	Fényképezés a gyakorlati életben	155 "
<i>K. Lipich Elek dr.</i>	A kodak hivatása	35 "
<i>Lakos Alfréd.</i>	Az amatőr-fényképezés	206 "
<i>Mario.</i>	Impressiók a nemzetközi tárlatról	314 "
<i>Petrik Albert.</i>	Lehet-e művészet a fényképezés?	219 "

<i>Rottenbiller Ödön dr.</i>	Egyéniség a fotográfiában ... I.	12 old.	<i>L. A.</i>	A fényképezőgép megóvása ...	106 old.
<i>Rózsa Miklós dr.</i>	Piktúra és fotográfia I.	8 "	<i>M. B.</i>	Az állvány gyakorlati használata ... VII.	19 "
<i>Schumann Pál.</i>	Fényképezés és művészet ... 68., 81., 97.	113 "	—n.—r.	Holdvilágítású képek II.	10 "
<i>Szana Tamás.</i>	Művész-amatőrök ... I.	6 "	" "	Automatikus felvételek	178 "
<i>Szilágyi Jenő.</i>	Fotográfiai témák VII.	9 "	<i>Raabe Gusztáv Adolf.</i>	Az ozotypia 176., 193., 209.,	221 "
<i>Szilárd Béla dr.</i>	Az optikai és kémiai kép ... V.	7 "	" " "	A pigmentnyomás 240., 255.,	299 "
" " "	A fény kémiai hatása 100.,	114 "	" " "	A művészi fényképezés	
<i>Sydney Carton.</i>	Világhírű fotografusok II.	8 "	" " "	fiziológiája ...	285 "
<i>Tóth Béla.</i>	Fényképek ... III.	1 "	" " "	A katatypia elvéről ...	315 "
" " "	Hogy rajzol a fény ...	308 "	" " "	A praktikus előhívás	
<i>Walter Pater.</i>	Művészeti elvek ... VII.	4 "	<i>Schmidt W.</i>	alapelemei ... I. 12.,	
<i>Yartin.</i>	A fotografálás jelentősége ... I.,	9 "		II. 6., III.	10 "
—	A fénykép mint illusztráció ... VII.	13 "	<i>Schneider Berthold.</i>	Kompozíció az előhívásban ...	269 "
—	Műemlékeink fotográfiákban ... 72.,	88 "	<i>Szilárd Béla dr.</i>	Előhívás nappali fénynél ... III.	8 "
—	Valami a fotografálás történetéből ... III.	7 "	" " "	A felhők fotografálásáról ... IV.	4 "
			" " "	Az ortokromatikus fényképezésről ... VI.	4 "
			" " "	A színek fényképezéséről ... VII.	11 "
			" " "	Az éghajlati viszonyok szerepe ...	36 "
			<i>Timár Ödön.</i>	Tapasztalatok az arcképfelvételeknél ...	297 "
			<i>Traube A. dr.</i>	Finomszemcsészetű képek előállítása ...	40 "
			—	A gumminyomásról II. 12., III. 10., IV. 12., V. 9., VI.	7 "
			—	Arczfényképezés szabadságban ...	246 "

4. Szaktechnikai cikkek.

—a.—s.	Tájképfotografálás III.	4 old.
<i>Boroviczény Aladár.</i>	A platinyomásról ...	191 "
<i>Cseley Elemér.</i>	Stereoszkop felvételekről ...	118 "
<i>Doerffel O. dr.</i>	Az amatőr és a művészi fényképezés 170.,	178 "
<i>Erbe H. dr.</i>	Őszi és téli tájak fényképezése ... VII.	16 "
<i>Eszterházy Mihály gróf.</i>	A háromszínnyomatról I.	2 "
—f.—j.	Fényképfelvételek színházi előad. alatt IV.	6 "
<i>Frecskay István.</i>	A vasoxalát előhívó ...	55 "
<i>Gara Rezső dr.</i>	Kezdőknek 38., 53., 70., 86., 102., 122., 158., 189., 239., 257., 296.,	312 "
" " "	Az ozotypiaról ...	137 "
<i>Hampmann Károly.</i>	Fotográfiai eljárások másoló elvei ... 245.,	260 "
—i.—o.	Háromszínfelvétel egy lemezen ...	298 "
<i>Joanovich Pál dr.</i>	Az osztott hívásról ...	173 "
<i>Junga Sebő.</i>	A teleobjektív és használata ... 50.,	84 "
" " "	Tanuljunk meg látni ...	98 "
" " "	A jó képek előállításának titka ...	131 "
<i>Kelen Béla dr.</i>	Mozgó tárgyak fényképezése ... 116., 135.,	155 "
" " "	Művészi fényképek színes papíron ...	172 "
" " "	Negatívak a különféle másolási eljárások szempontjából 190., 208.,	220 "
<i>Kiesling Martin.</i>	A fénykép mint könyvdísz ...	134 "
<i>Kiss Zoltán.</i>	A gumminyomás 242., 257.,	270 "
<i>Kohlman Artúr dr.</i>	Fényképezés télen V.	4 "
" " "	A retus ...	249 "

5. Vegyes közlemények.

—	Gróf Eszterházy Mihályról ... I.	4 old.
<i>Adorján Andor.</i>	Párisi levél ...	142 "
<i>Förstner Aladár.</i>	Amatőrök a tengeren VII.	21 "
<i>K. A.</i>	A németországi fotoipar	139 "
<i>Kohlman Artúr dr.-</i>	Az amatőregyesületekről ... III.	11 "
" " "	Képeinkről 57., 90., 104., 120., 136., 160., 179., 194., 210., 223., 244., 258.	275 "
<i>Lux Terka.</i>	Levél ...	131 "
<i>Mirail.</i>	A Stúdió külön kötete	273 "
—n.—r.	Menczel Adolf és a fényképezés ...	138 "
<i>Tóth Béla.</i>	Párisi almája ... II.	2 "
" " "	Tunisi levél ...	129 "
Adás, vétel, csere II. 16., III. 15., IV. 15., V. 14., VI. 15., 95., 110., 126.		162 "
Amatőrök köréből, egyesületek külföld és tárlatok: I. 14., II. 15., III. 13., IV. 15., V. 13., VII. 26., 59., 77., 93., 106., 109., 125., 133., 140., 159., 165., 181., 186., 195., 198., 212., 227., 262., 276., 280., 287., 301.		318 "
Az Amatőr versenye ... 49.,		69 "

Platinképek uranszínezése.....	316 old.
Pniachromie	IV. 13 "
Pozitívkép előállítása	246 "
Régi platinapapir alkalmazása	92 "
" pigmentpapirok	211 "
Relief-utáztatok	107 "
Színes fénykép	IV. 13., VI. 11 "
Színváltoztató képek	245 "
Újítás platinképek előállításánál	74 "
Új másolási eljárás	91 "
Ujjnyomok kikerülése	246 "
Vízálló tükrőfény	V. 11 "
Vöröspapiros sötétbarna világításhoz	IV. 13 "
Zselatinképek összezsugorodása ellen.....	42 "

7. Vegyszerek.

Előhívók.

Amidol előhívó	I. 14., VII. 25 old.
" " javított.....	124 "
" " gyorsmásoló papirhoz	180 "
Edinol.....	II. 13 "
Előhívó diapozitívekhez	212 "
Felette tartós előhívó	93 "
Hideg előhívó	246 "
Hydrochinon rodinállal	316 "
Pyrogallol előhívó	212 "
" " tartós	300 "
" " és metol	300 "
Új előhívó nappali fénynél	229 "
Vasoldat tartóssá tétele	260 "

8. Apróságok.

Festékek, gépek, lencsék, stb.

Antiszeptikus szer bichromat mérgezésnél.....	124 old.
Benzin és petroleum szagtalanítása	43 "
Burkolat-dobozok befolyása a lemezre	260 "
Chromogenes Lumiertöltények	59 "
Fekete tükör	164 "
Gépek megmelegítése	93 "
Homályos lemez átlátszóvá tétele	228 "
" üveg	229 "
Írás fényes celloidinpapirra	163 "
Kenőcs sebes kézre	124 "
Legegyszerűbb savanyúfixáló-fürdő	316 "
Leggyakrabban használt vegyszerek	261., 301 "
Legújabb fényképészeti lencse.....	III. 6 "
Mennyi magnéziumport használjunk?	92 "
Objektívek fényereje	II. 14 "
Oldat kékszínű diapozitívekhez	II. 13 "
Pillanatfelvételek szabadkézből	227 "
Pillanatmagnéziumpor.....	IV. 13 "
Por a gép belsejében	II. 14 "
Pyrofoltok eltávolítása az ujjakról	58 "
Recipék	VI. 12 "
Rézszínező	261 "
Sötétkamara fala	275 "
" ablakára vöröspapir.....	275 "
Tengeri levegő hatása az objektívre	275 "
Tenta üvegfeliratokra	VI. 13 "
Vegyszerek gondos feloldása	211 "
Villámfénypor veszedelmessége	108 "

«Az Amatőr»-nek e 24 száma folytatólagos előfizetés esetén 10 korona kedvezményes áron lapunk kiadóhivatalánál rendelhető meg.

AKTIEN-GESELLSCHAFT FÜR ANILINFABRIKATION, PHOTOGR. ABTEILUNG — BERLIN SO. 36

Színes lombozatú **Őszi tájképek és Felhőtanulmányok**

felvételére felette
□ alkalmasak az

„A
G
F
A“

védjegy.

- CHROMO -
(Fényérzékeny pillanatlemez.)

L
E
M
E
Z
E
K

E lemezek egyesítik magukban a közönséges „Agfa“-lemezek általános extrarapid fényérzékenységét magas sárga-zöldérzékenységgel. E mellett a kék-, sárga- és zöldérzékenység között oly annyira lefokozott, hogy normálisan rövid megvilágítás mellett, sárga üveg nélkül, a sárga, zöld és kék szín-

nek visszaadása oly mértékben elérhető, hogy az a tájképezés minden céljának teljesen megfelel. Csak különös esetekben, mikor pl. chromsárga tiszta kék mellé kerül, ajánlatos a sárga üveg alkalmazása, a melynek színe azonban kétszeres expozícióra kényszerít.

Minden csomag pontos használati utasítást tartalmaz.

Kapható minden foto-üzletben.

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni!

347-352.

02 mm 00.15

AZ AMATŐR

904

1872

27

MŰVÉSZI
FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT ..

1-30
Kör

ABUDAPESTI
PHOTOCLUB
HIVATALOS
KÖZLÖNYE ..

SZERKESZTI :
KOHLMAN
ARTHUR DR. ..

© Sz

SZERKESZTŐSÉG
KIRÁLY-UTCZA 89.

KIADÓHIVATAL
V. HONVÉD-UTCZA 10

MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 14 KORONA

♥♥♥ EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR ♥♥♥

over

347-352.

Dr. Lajos Kelemen

MAGDOLNA

KELEMEN LAJOS DR.

«AZ AMATŐR» MŰMELLEKLETE

I. évfolyam.
1. szám. ♣

AZ AMATŐR

1904 ♣
október 1.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEZÉSI
FOLYÓIRAT

ABUDAPESTI
PHOTO CLUB HIVATALOS
KÖZLÖNYE

SZERKESZTI
KOHLMAN ARTÚR DR.

SZERKESZTŐSÉG
BUDAPEST, VII., KIRÁLY-U. 89.

KIADÓHIVATAL
V. KER., HONVÉD-UTCZA 10.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGÉSZ ÉVRE 14.— KOR.
FÉL : 7.—
NEGYED : 3.50

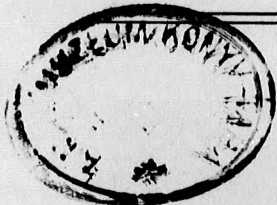
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS
15.-ÉN. □ EGYES SZÁM ÁRA 60 FILLÉR

TARTALOM :

Programmunk. — Gróf Esterházy Mihály: A három-színnyomatról. — Gróf Esterházy Mihály. — Szana Tamás: Művész-amatőrök. — Kézdi-Kovács László: Fotográfia és grafika. — Rózsa Miklós: Piktúra és fotográfia. — Yartin: A fotografálás jelentősége. — Kohlman Artúr dr.: Műfajok a fotográfiában. — Rottenbiller Ödön dr.: Egyéniség a fotográfiában. — Schmidt W.: A praktikus előhívás alapelemei. — Fényképezési eljárások. — Hazai krónika. — Külföldi krónika. — Irodalom. — Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

KÉPEINK:

A címlapot festette: Cserna Rezső. — A belső fejlécet rajzolta: Lakatos Arthur. — Műmellékletünk: Kelemen Lajos dr.: Magdolna. — Gróf Esterházy Mihály: Csendélet-tanulmányok I—III. — Gróf Esterházy Mihály: Nyílt tengeren. — Joannovich Pál dr.: A San Marco. — Magyar-Rosenberg Emil: Női arczkép. — Magyar-Rosenberg Emil: Tanulmányfej. — Hubenay József: Castor és Pollux. — Magyar-Rosenberg Emil: Tavaszi hangulat. — Keller István dr.: A kis Robinson. — Művészi fejlécetek I—IV.

PROGRAMMUNK.

Budapest, október 1.

A mai nappal útjára indul «Az Amatőr» első száma. «Az Amatőr» az első művészi fényképezési illusztrált magyar folyóirat. «Az Amatőr»-nek minden száma legnevesebb amatőrjeink és íróink cikkeket és fényképfelvételeit hozza. «Az Amatőr» minden érdekesebb fényképezési eljárással szakszerűen és élvezetes formában ismerteti meg olvasóit. «Az Amatőr» kezdőknek ép úgy szolgál tanácsokkal és útmutatással, mint a művészfotografusnak. «Az Amatőr» hírt ad az összes hazai és külföldi felfedezésekről és kísérletekről s minden, a fotografálás terén elért újabb eredményről. «Az Amatőr» közli az összes hazai és külföldi egyesületekre, valamint az azok által rendezett kiállításokra vonatkozó érdekesebb híreket. «Az Amatőr» kiad minden, a lapnak beküldött jó és szakszerű cikket és képet, a mely a fotografálás iránt érdeklődőnek tanulságul szolgál.

«Az Amatőr» minden számában a szöveg között elsőrangú illusztrációk foglalnak helyet.

«Az Amatőr» minden száma egy, esetleg több műmelléklettel jelenik meg.

«Az Amatőr» minden évben egy, esetleg több versenyt rendez és az előfizetői által beküldött képek közül a legjobbakat díjakkal tünteti ki.

«Az Amatőr» az előfizetők részéről beküldött képekből évente egy, esetleg több kiállítást rendez.

«Az Amatőr» előfizetői részére Adásvétel-csere címmel oly külön rovatot nyit, melyben azok fényképezőgépek és felszerelések vétele, eladására vagy felvételek becserélésére vonatkozó ajánlataikat, illetve értesítéseiket közzétehetik.

«Az Amatőr» szerkesztői üzeneteiben felvilágosítást ad minden hozzá intézett, a fényképezésre vonatkozó kérdésben.

A ki tehát a fotografálás elemeivel meg akar ismerkedni; a ki maga is szép fényképeket akar készíteni; a ki a művészi fényképezés fokára akar emelkedni; a ki a magyar és külföldi fényképezők műveit meg akarja ismerni: az fizessen elő «Az Amatőr» művészi fényképezési folyóiratra.

«Az Amatőr» kéthetenként jelenik meg.

„Az Amatőr“ szerkesztősége.

«Az Amatőr» előfizetési ára:

egész évre...	14.—	K
fél évre ...	7.—	«
negyed évre ...	3.50	«
egyes szám ...	—	.60 «

Budapest, 1904 október 1.

„Az Amatőr“ kiadóhivatala.

Cs. 5

A három-színnyomatról.

Irta: *Gróf Esterházy Mihály,*
a budapesti Photo-Club elnöke.

Achrom-gumminyomás a 90-es évek derekán kezdett figyelmet kelteni és abban az időtájbán karolták fel a bécsi Camera-Club vezérférfiai, mint Bergheim, Watzek, Henneberg, Kühn és mások. Nagy lelkesedéssel fogadták Watzek tanárt, mikor körülbelül egy évre reá első színes gummi-képét bemutatta. Egy igénytelen kis csendélet volt — ha jól emlékszem — két piros alma egy tányéron. A színek még halványak, szinte fakók. De hát természetes színek voltak! Mégis a club-tagok nem győzték eléggé csodálni és ezen eljárás tökélesbítéséhez a legnagyobb reményeket fűzték. Sőt a Camera-Club akkori organuma, a «Photographische Blätter» még azt a mondást is megkoczkáztatta, hogy jövő kiállításai már nagyobb részben művészi kivitelű, színes képekből fognak állani.

Hát, sajnos, ezen reményekből nem sok teljeseedett be! Azóta majdnem 8 év múlt el és kiállításainkon a kiállított képek 99 százaléka még mindig monochrom és csak itt-ott látni egy-egy hármasszínnyomatot.

Ennek pedig két oka van. Az első, hogy a színes képek előállítása nagyon körülményes, sok időt vesz igénybe és mindennek daczára az eredmény nagyon gyakran nem felel meg várakozásainknak. A másik, hogy tájképeket, teljes meglegedésünkre, a természethez híven alig lehet készíteni és az eljárás inkább csendéleteknél — lehetőleg rikító színekkel — elégíti ki bennünket teljesen. A tájképeknél főleg a zöld jön rosszul ki és inkább barnává, némelykor violaszínűvé is válik. De mindezek daczára nem akarom olvasóimat, főleg azokat, kik azon szerencsés helyzetben vannak, hogy telik szabad idejükből, ezen nagyon érdekes eljárástól elijeszteni. Sőt inkább annak a reménynek adok kifejezést, hogy a jövő évi nemzetközi kiállításunkon ilyen színes hazai képekben is fogunk gyönyörködni.

Most áttérek a hármasszínnyomat rövid ismertetésére, feltéve természetesen, hogy a gummi-nyomást nagyjából ismerik olvasóim és ennek ismertetése, mint a papir előpraeparálása,

festék-, gummi- és chromvegyülék stb. elmaradhat.

Ha színes képet akarunk előállítani, természetesen *három felvételt kell eszközölnünk.* És pedig a három alapszínnek, úgymint: sárga, vörös, kék színeknek megfelelően. Ezeknek vegyülete adja azután többé-kevésbé híven az összes színvegyületeket. Erre, kivéve a sárga színt, ortochromatikus lemezekre és fényszűrőkre van szükségünk.

A lemezeknél nagyon ajánlhatom a *Lumière A* és *B* lemezeket. *A* (vörösnek) érzékeny sárgára és zöldre, *B* (kéknek) érzékeny vörösre és sárgára. Ezen Lumière-lemezek kitűnő minőségűek és ami szintén nem megvetendő, nagyon tartósak.

Az első lemez (a sárga színre) némileg ortochromatikus lemez legyen, például Lumière

Csendélet-tanulmány I.

Gróf Esterházy Mihály.

(«A három-színnyomatról» cz. cikkhez).

kék etiquette, vagy akármilyen más jó gyártmányú.

Fényszűrőket mindhárom lemeznél alkalmazunk. Az elsőnél (sárgának) egész közönséges fehér üvegből készültet. Ezt pedig azért, hogy esetleg ne legyen különbség az arányokban, mi később a részletképek egymás fölé nyomásában zavart okozhatna.

Az *A* lemeznél (vörösnek) *sötét-sárga* szűrőt kell használnunk; a *B*-nél (kéknek) vöröset.

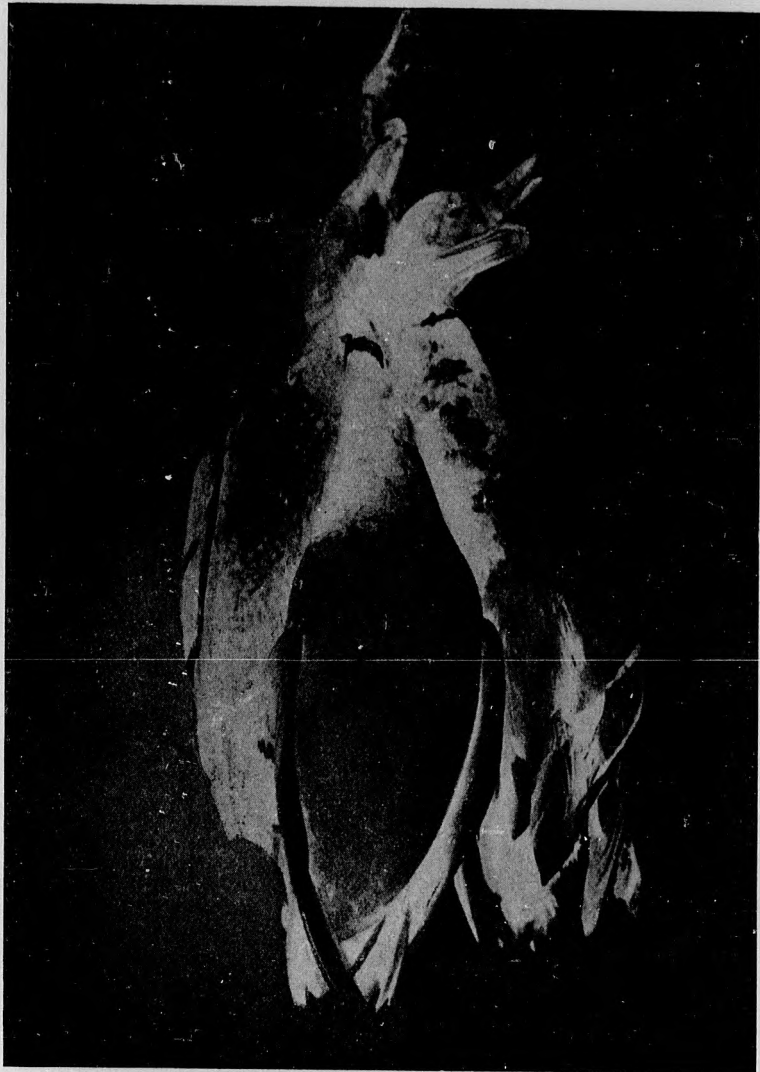
A fényszűrőket otthon is lehet előállítani, de ez sok gonddal és fáradsággal jár. Ma már sok cég (különösen német cégek), így — ha jól emlékszem — *Talbot*, *Hesekiel*, ajánlják hirdeteikben. Egyszerűbb tehát készen venni a szín-sűrőket.

A felvételi idő körülbelül ezen arányokban mozog: 1—40—100°. Természetesen ez nagyon változhatik és a szűrőktől függ. Ezt persze minden esetben ki kell próbálni.

Az első lemez (közönséges, nem színérzékeny, sárgának) lehetőleg rövid expozíciót nyer. Szabadon pillanat felvétel, atelierben fél másodperc teljesen elegendő, hogy a lemez karaktere kemény maradjon. Az *A* és *B* lemezeket meglehetősen sűrűre és sok részlettel kell előhívni.

Az előhívás után mindig azt a benyomást nyerjük, hogy a színek nem érvényesülnek eléggé, illetőleg nem nagy különbséget tudunk felfedezni a lemezek közt. Ellenben a későbbi nyomásnál és előhívásnál azt tapasztaljuk, hogy a színek kifejezésre jutnak. A három negatívból három diapositívot készítünk, ezeket pedig újból három nagyobb méretű negatívra nagyítjuk. Nem ajánlatos kis méreteken dolgozni, mert ezáltal az egyes nyomásoknál a pontos ráillesztés nagyon megnehezítették. Miként a negatívokból kitűnik, nem sokat foglalkozom az eredeti felvételnél retussal. Ez sokkal könnyebben eszközölhető a nagyított negatívon és utána a chromgummi pozitívon.

És most érkezünk eljárásunk legérdekesebb pontjához, mely, ha hibát nem követtünk el, bőven kárpótol az eddigi fáradságért és talán részben unalmas munkáért s ez: a végleges, természetes színű pozitív készítése!

Csendélet-tanulmány II.

Gróf Esterházy Mihály.

(«A három-színnyomatról» cz. cikkhez).

Mint előbb említettem, felteszem, hogy az olvasó nagyjából ismeri a gummi-nyomást. Úgy mint a használandó papiros előpreparálását, a chromoldat és gummioldat vegyítésének arányait. A pozitív nyomást a sárga színnel kezdjük, el látva a negatívot és pozitív papírt jelekkel, hogy a későbbi nyomásoknál megint pontosan egymásra illeszthetők legyenek.

Másolni nagyon pontosan (photométerrel) kell. Inkább többet, mint kevesebbet, ez utóbbi hiba részben meleg vagy éppen forró vízzel még kijavítható. A fehérségek (fények) egészen tiszták legyenek.

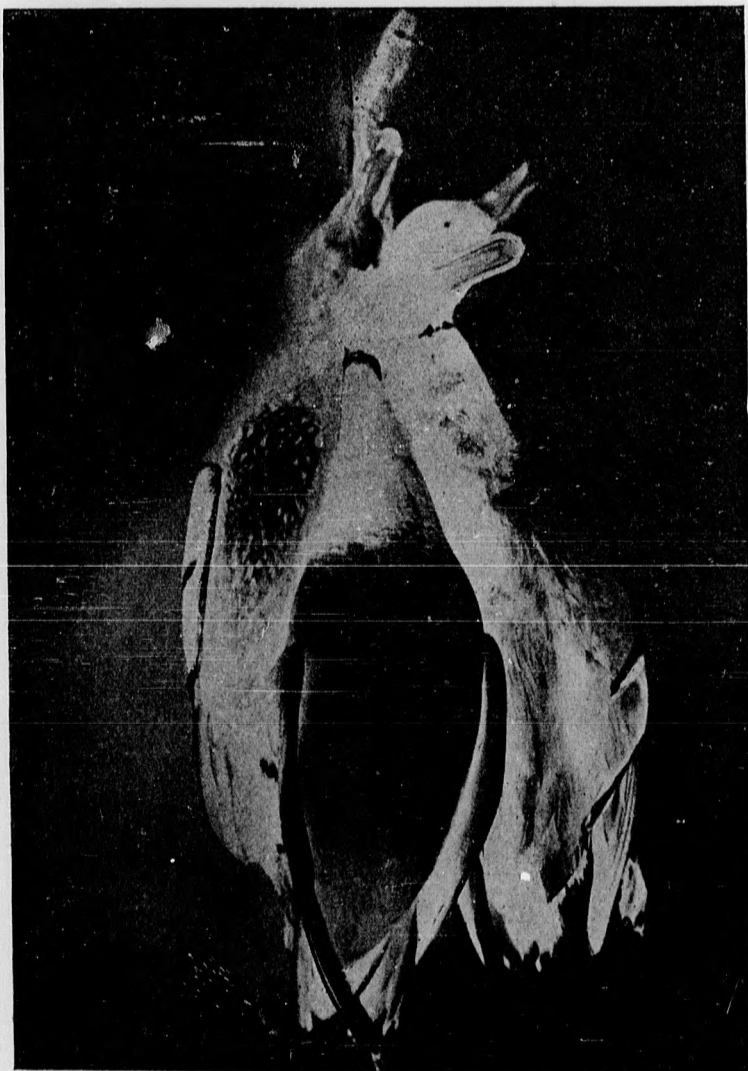
A sárga kép teljes megszáradása után következik a vörös. Mielőtt ezt megkezdendők, az összeillesztő jeleket, átnézetben, *pontosan* át kell vinni az első negatívról a másodikra. És pedig azért, hogy ezen újabb nyomásunk teljes pontossággal ugyanazon helyre jöjjön a másolásnál, mint az első. Ez természetesen a harmadiknál is fennáll.

Hogy ezen jelek átvitele egyik negativról a másikra megkönnyíttessék, ajánlatos a negatíveket átlátszóvá tenni. Ez eszközölhető egyszerűen olajjal. Vagy pedig, a mi még jobb, mert nem hagy zsírfoltokat, oly oldattal, mely 100 gr. benzinben feloldott 25 gr. paraffinból áll.

A vörös nyomás után következik az utolsó, a kék. Ha ez sikerült, máris teljes színekben látjuk képünket.

Megjegyzendő, hogy a kék érzékenyebb a világosságra, mint a többi szín, így tehát rövidebben kell másolni. Ajánlatos továbbá a kéket lehetőleg vékony rétegben vinni a papírra és inkább megismételni a másolást és előhívást.

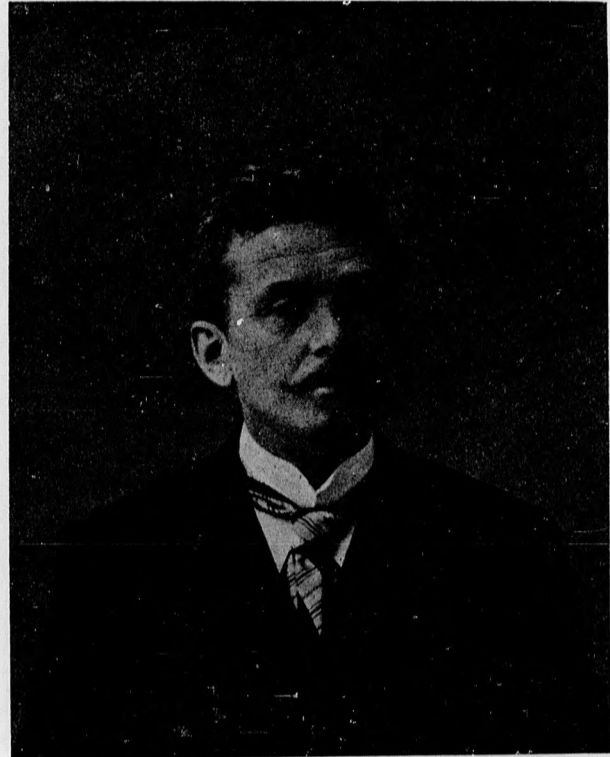
Ezen háromszoros másolás többnyire nem elegendő. Lehet, hogy 3—9-szeres, némelykor többszörös nyomásra is van szükségünk. Természetesen az már az illető egyéni izlésétől függ, hogy mikor gondolja művét teljesen jónak és befejezettnek, azaz olyannak, melyen már javítani nem lehet, hanem esetleg csak rontani.

Csendélet-tanulmány III. Gróf Esterházy Mihály.
(«A három-színnyomatról» cz. cikkhez).

Gróf Esterházy Mihály

a budapesti «Photo-Club» elnöke.

Az «Amatőr» első számában érdekes cikket s néhány pompás művészi felvételt talál az olvasó, melyek alatt gróf Esterházy Mihálynak, a budapesti Photo-Club elnökének neve olvasható. A kik érdeklődtek már eddig is a fotográfálás művészete és annak térfoglalása iránt, azoknak bizonyára nem kell bemutatnunk a magyar főúri világ e tevékeny és felettebb szimpatikus alakját. De nem tagadhatjuk meg magunktól, hogy ne díszítsük az ő képével lapunk első számát, mintegy jelezve, hogy abban a szellemben kívánunk mi is hatni, a mily szellemben a nemes gróf vezette eddig is clubját, az amatőrök díszes társaságát.

Gróf Esterházy Mihály a család cseklészi ágából származik s 1853-ban Pozsonyban született. Egyike legműveltebb főurainknak s minden téren erély és kitartás jellemzi. Példája ennek az, hogy mikor a villamosság használata általánosabb elterjedést kezdett nyerni s ő be akarta a villamos világítást uradalmaiba vezetetni, végighallgatott egy elektrotechnikai tanfolyamot a budapesti technológiai múzeumban s alapos szakképzettséget szerzett e téren is. Ugyanezek a tulajdonságok jellemzik mint sportembert is. A világ-hírú nizzai galamblovészeti nemzetközi versenyen egy ízben elnyerte az első díjat. Mint kitünő vadász, az agancskiállításokon számos díjat nyert máramarosi vadászterületeiről hozott zsákmányai-

347-352.

anon levő

1904. október 1.

AZ AMATŐR

5

val. Több ízben vadászott Szudánban, Nubiában, Kelet-Indiában, s több oroszánt és tigrisét ejtett el. Egy ideig elnöke volt a Nemzeti Kaszinónak s az Athletikai Clubnak is. Balatoni yachtjával és automobiljaival több díjat nyert. Az 1900-iki párisi világkiállításon a magyar vadászati kiállítás elnöke volt s ebbeli érdemeiért Ő Felsége a Szent-István-rend kiskeresztjével tüntette ki.

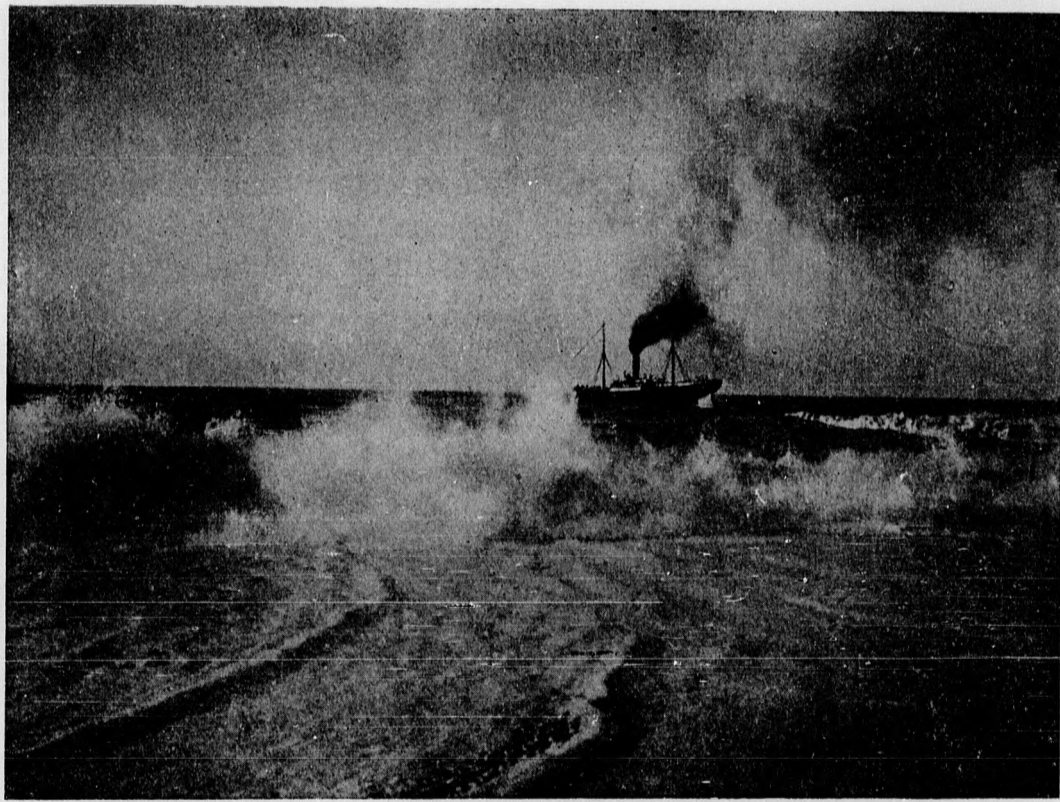
A képviselőházba először 1892-ben választotta meg a pozsonymegyei szempczi kerület; a nemzeti pártnak volt tagja s a fúziókor többi elvtársaival együtt ő is belépett a szabadelvű pártba. A legutóbbi általános választáskor nem vállalt mandátumot, időközben azonban a Hortoványi József halálával megüresedett galántai kerület képviselőjévé választotta, ugyancsak szabadelvű párti programmal.

A nemes gróf elsőrangú művész amatőr-fényképező. Cseklészi kastélya parkjában minden

szükséges dologgal felszerelt műtermet, fényképező pavillont állíttatott fel. E téren való szakavatottságáról mai lapunkban bemutatott több képfelvétele is bizonyosságot nyújt.

Képei a külföld összes nagyobb kiállításain díjakat nyertek s ő volt az első magyar amatőr, a ki külföldön kiállított. A budapesti Photo-Club tehát joggal ültette elnöki székébe.

Elnöki székfoglaló beszédében célul azt hangsúlyozta, hogy az elnöksége alatt álló egyesületet igyekezni fog művészi irányba terelni. E cél elérésére neki az azóta lefolyt rövid idő is elegendő volt. Fáradságot, áldozatot nem kímélve, 1902. évben országos-, 1903. évben pedig nemzetközi kiállítást rendezett. Ez utóbbinak óriási hatása hazai amatőr-művészeink munkáiban és a nagyközönségnek az amatőr-fotográfia felől táplált véleményében beállott kedvező változásban máris szembevető módon nyilvánul.

Nyílt tengeren.

Gróf Esterházy Mihály.

Művész-amatőrök.

Irta: Szana Tamás.

A fotografia napjainkban nem is mesterség többé, hanem művészet, melynek termékei, ha avatott kezekből kerülnek ki, életet lehelnek s hangulatokat keltenek. A mai fényképező, ha csak egy kis művészi érzék szorult is bele, teljesen a festő példaadását követi, ki mielőtt ecsetet venne kezébe, élő mintáját tanulmányozza, annak jellemző sajátosságait, egyéni vonásait felismerni, átkutatni igyekszik. Így tesz akkor is, ha egyes vedutákat vagy hangulatos tájképeket, természeti tüneményeket akar megörökíteni.

Természetes, hogy az ilyen munka a fényképezőtől finom érzéket, artisztikus hajlamokat s mindezekhez még kellő türelmet és odaadást is követel. A ki csupán megélhetés végett, kenyérkeresetből dolgozik s a nagyon különböző izlésű közönség igényeivel is számolni kénytelen, ilyen kedvtöltésre nem igen vállalkozhatik. Könnyen megadhatná az árát, ha egyéni izlését tolná előtérbe s akár a régi, akár a modern mesterek modorában igyekeznek előállítani műveit, inkább az artisztikus kidolgozásra, mint a kézzelfogható, azonnal szembeötlő élethűség megteremtésére fordítván a figyelmét.

Ez a magyarázata annak, hogy a legművésziesebb fényképeket nem a hivatásos fotografusok, hanem a mindinkább szaporodó amatőrök készítik. Ők vannak leginkább abban a szerencsés helyzetben, hogy kedvtelésüknek minden utógondolat nélkül áldozhassanak. Mert a fényképező amatőrnek is, mint minden más amatőrnek a világon, főként két dologra: finom izlésre és pénzre van szüksége. Ennek a két hatalmassegédeszköznek a birtokában, míg egyfelől a művészi hatások titkát könnyebben fölismerheti, alkalma nyílik arra is, hogy egyik kísérletet a másik után tesse s a legújabb fölfedezések vívmányait hívhasszenvedélyének támogatására. Necsdálkozunk tehát azon, ha nálunk épp úgy, mint a külföldön, leginkább az arisztokrat

krácia tagjai s a tehetősebb osztályok képviselői állítják elő a legművésziesebb, a legszebb fényképeket; nekik van meg az a szerencsés kiváltságuk, hogy finomabb izlés birtokában, nemes szenvedélyüknek nagyobb áldozatok árán is áldozhassanak.

Nálunk az amatőrök fényképészkedésének még nincsen messzire visszanyúló multja. Mindössze három kiállítást láttunk eddig Budapesten művész-amatőrök munkáiból. Hogy a művészi fotografálás aránylag rövid idő alatt mégis nagyobb arányokat és jelentőséget öltött, az kétségkívül a budapesti Photo-Club buzgó választmányának és a club elnökének: gróf Esterházy Mihálynak az érdeme. A nemes gróf, mint maga is szenvedélyes fényképező, lelkes társainak közreműködésével tavaly is versenyre szólította a külföldi amatőröket s Budapesten Bécs, Firenze és Torino mintájára olyan kiállítást sikerült létrehozni, mely nem csupán érdekes és élvezetes, de egyszersmind rendkívül tanulságos is volt.

A tavalyi amatőr-fotografiai tárlat a fotografálás minden újabb vívmányát bemutatta s a mi művészet barátai előtt ennél sokkal fontosabb: olyan amatőr-fényképezőkkel ismertetett meg bennünket, a kik már nagyon közel állanak ahhoz, hogy a maguk genréjében művészi egyéniségek legyenek.

Voltak ezen a kiállításon amatőr-fényképészek, főképp az angolok között, kik az igazi tájfestőhöz hasonlóan, a maguk egyéni hangulatát igyekeztek előnteni az általuk ábrázolt tájképeken s

műveik láttára egészen megfeledkezünk arról, hogy a fotografáló gép lencséire s a napsugarak közreműködésére gondoljunk. Egyik-másik fotografia a pasztel- v. szepia-rajz hatását tette ránk, s hogy a festészet legújabb irányai sem haladtak el a fényképezők felett nyom nélkül, a szecsessziós modorban készített tájkép-fotografiák mutatták. Igaz ugyan, hogy ezek

A San-Marco (interieur-tanulmány)

Joannovich Pál dr.

előállításában már nagyobb szerepe van a technikai eszközökkel való pepecselésnek, mint magának a fényképező-gépnek s maguk a képek is inkább a tonusos kőrajzok, mint a fényképek sajátosságait mutatják; de mindenesetre megfigyelésre érdemes, itt-ott igen érdekes jelenségek. Az ilyen gummi-nyomatok közül a legértékesebbeket külföldi fényképezők készítik; de van számos magyar amatőr-fényképező is, ki ebben a korban nagy sikerrel tesz kísérleteket.

Az angolok és amerikaiak az arcképek plasztikus előállításában és művészies megvilágításában tündökölnek, míg az olasz, mint kiválóan artisztikus nemzet, talán legtöbb előszeretettel újí a meztelen test kultuszát s ezen a téren olyan fényképeket mutat be, melyeknek nagy hasznát ve-

Női arckép.

Magyar-Rosenberg Emil.

a közéletben a közönséges járművel szemben a villámvonat. Okosan miért ne használhatnók, mikor segítségével sokkal gyorsabban célhoz juthatunk!

hetik úgy a szobrászok, mint a festőművészek.

Volt idő, midőn művészi körökben nagyon elítélték a fotografiák után való dolgozást; de most már a legtöbb művész belátja, hogy különösen a gyors mozdulatok megörögzítésére a fényképező-gép igénybevétele csaknem elkerülhetetlen. Ez a segédeszköz a művészt legalább is sok felesleges időpazarlástól menti meg. Így gondolkozott a nagy Meissonier is, ki maga is használt fényképeket s egy alkalommal így határozta meg előttem a fényképező-gép hasznos voltát:

— A jó fotografia az a művészet terén, a mi

Fotografia és grafika.

Irta: Kézdi-Kovács László.

A fotografiát ma már joggal bele lehet illeszteni a művészetek közé. Nemcsak azért, mert napjainkban akárhány miniature-festő és portrait-művész jóformán csak fára átvitt vagy vászonra nagyított fényképekkel mesterkedik, hanem jóval inkább azért, mert a fényképezés művészete ma már finomabb művészi izlést feltételez és mert szoros rokonság támadt közte és a grafikai művészetek között.

Mikor hatvan évvel ezelőtt Daguerre az ő rézlemezre készített első fényképeit bemutatta s ezzel feltalálta a fotografálást, ország-világ nagy hozsánnával fogadta a találmányt, mely lehetővé tette a tömeges sokszorosítást s mindenk fölött az emberi képmás olcsó megörökítését. Ez a találmány több évtizedre kiható, mélységes sebet ejtett a portrait-festés művészetén, ez utóbbi most azzal áll boszút, hogy — a valódi művészet rovására — segédeszközüül használja a fényképezést; a fényképlemezével rajzoltatja fel műve tárgyát s ő maga csak a színezést végzi.

A fotografálás viszont nem elégszik meg már a tömeges arcképgyártással, hanem művészi hatásokra törekszik. Művészettel válogatja meg a fénykép tárgyait, világítási effektusokat keres, művészi tónust és hangulatokat és mikor a negatív lemez tárgyát átviszi a pozitív képre, a vegyészeti összes raffinementjait fölhasználja, hogy minél érdekesebb színhatásokat érjen el.

A színes fölvételekkel való mesterkedés meg már épenséggel olyan föladat, a melynek sikeres megoldása óriási vívmány lesz a fényképezés terén. A teljes megoldás pedig már csak rövid idő kérdése s akkor lehetségessé válik a művészfényképezőnek, hogy gépe s tehetsége segítségével a természet csodás szín-akkordjait visszatükröztesse. De addig is a sienna, sepia vagy a hideg kékes és zöldes tónusokkal azonban remek rézkarczós- a célmetszet-hatások érhetők már el, úgy, hogy a fotografia és grafika között támadt rokonság egyre szorosabbá válik. Hogy pedig ez a fotografia óriási fejlődését jelenti, ahhoz bizonyára szó sem férhet.

Piktura és fotografia.

Irta: Rózsa Miklós.

Ez a párhuzam — a fotografia mai fejlődése mellett — önkényt kínálkozik. És önkénytelen felmerül az a kérdés: vajjon melyik áll közelebb a korhoz, melynek szülötte — az első-e, vagy a második? . . .

Mióta a modern festészet diadalmaskodott az akadémikus művészeti irány fölött, a pikturában a lyra dominál — a tájkép. Ugyanígy van a fotografiában is. Nemcsak számban, kvalitásban is. Vajjon festőinknek, amatőrjeinknek nincs mit elbeszélni, vagy ők nem érzik a mindennapi élet lüktetését? Avagy talán éppen ők érzik az emberiség lelkében forrongó evolúciót és sejtik, hogy a mai materializmus végórája ütött s közeleg az idealizmus hajnala, mikor ismét nagy keletjeés becseleszen a lyrának, a subjektivitásnak?

De vajjon lehet-e állítanunk, hogy subjektivitás, lyra tisztán csak a tájképekben érvényesülhetnek? Vajjon *csak* a természetben van poézis, az életben semmi? Hova vész akkor Taine jellemzésének igazsága, a ki a Mediciek korát

«a lélek ifjúsága Tanulmányfej.

mondta, mert az emberek ekkor fedezték fel először «a valódi dolgok költőiségét» s mert ekkor «egyetlen vonást sem tett a művészet ecsetje, mely nem felelt volna meg valami *személyes érzelemnek*» . . .? Hova lesz akkor ez az igazság, mely pedig annyira átment a modern ember és különösen az esztétikus vérebe?

Ha pedig igaz — és nagyon igaz! — Taine jellemzése, miért van mégis, hogy festőink, amatőrjeink nem találják meg a «valódi dolgoknak», az életnek ezt a költőiségét? Tán a kor anyagiasságában keressük az okot, az élet kegyetlen prózájában, mely megöli a poézist,

vagy sokszor megszületni sem engedi? Jó. Helyezkedjünk erre az álláspontra.

De hát akkor miért nem érzik, miért nem látják meg művészeink, miért nem látják meg amatőrjeink az élet drámájának ezernyi jeleneit? De, fájdalom — kiállításaink a megmondható! — festőink és amatőrjeink legtöbbszörre még ma is együgyű dajkamesékkel traktálják a publikumot, — ha mindjárt formában és színekben is. Azt képzelik, hogy még a szinte boszantó

eszme - szegénységnek is van joga a művészet szószékéről prédikálni. Már pedig ilyen körülmények között igazán felesleges beszélni a «valódi dolgok költőiségéről».

De — mondhatná valaki — ma már túl vagyunk azon, hogy a képek «meséjét» nézzük, ma már a technikájuk, fakturájuk után kell az egyes műtárgyakat megítélnünk. Igen ám, csak hogy én éppen úgy találom, hogy — különösen ma, mikor a művészet legnagyobb részét nem is hivatás, hanem közönséges polgári foglalkozás, mint akár a vizibiztoság — a technikával való bravouroskodás maga is

technikává süllyedt s a fakturában alkalmazott mesterfogások egyszerűen elsajátítható ügyeségek, melyek korántsem kárpótolnak bennünket a művészi alkotás tartalmáért,

Mindez teljes mértékben alkalmazható a fotografiára is. És ez nagyon természetes. A modern fotografiára annyira rányomta bélyegét a modern piktura, hogy mikor erényeit magáévá tette, ráragadt hibái is. Az újnak, az idegenszerűnek lázas keresése elfogta az amatőröket is, de ez a keresés szinte kizárólag *csak* a technikára szorítkozik. Pedig örvendetes csak akkor lenne ez az evolúció, ha nem a technikára,

Magyar-Rosenberg Emil.

vagy legalább is nem *csak* a technikára szorítkoznék.

Nem tudom, sikerült-e magamat megérttetnem? A világot sem akarom kicsinyíteni a technikában való virtuozitást, sőt magam is belátom, hogy epigon-korszakban élve, az epigonok alig is tehetnek egyebet, minthogy a művészetek technikáját tökéletesítik. A teremtés, az alkotás csak nagy korszakoknak és nagy lángelméknek adatott s tán nem művészeinknek, hanem a kornak bűne, hogy ők immár nem is igyekeznek másra, mint hogy a durva anyagból elővarázsolják a színek jóleső harmóniáját és a formák nemes tökélyét. De én azt hiszem, a művészetnek végre is magasabb céljai vannak, hogy ne fajuljon pusztá mesterséggé. Ruskin mondja a quadrocentóról, a valóságos eszmék túltengésének koráról, hogy akkor «az emberek festői képességüket arra használták föl, hogy megmutassák hitük tárgyait, míg később megfordítva, a hit tárgyait használták föl arra, hogy általuk művészi képességük erejét kimutassák». Vajjon a mai művésznemzedék nem hisz semmiben? Ha a vallásban nem is, az emberiség magasabb rendeltetésében bizonyára. Szívesen megbocsátjuk a művészi hiúságot, ha *eme* hitük tárgyait föl is használják arra, hogy általuk művészi képességük erejét kimutassák! Csak használják föl minél sűrűbben! Foglalkozzanak az emberiség magasabb rendeltetésének problémáival, lássák meg végre, hogy forrongás uralkodik az emberi szellem egész világában s hogy az emberiség új korszak előtt áll, melynek megalapításában egy kimerült, megvénhedt művészet nem segíthet, csak ifjú erő és bátorság, mely látja céljait és nem retten vissza azoknak kivívásától.

Vagy *nem* művészet a fotográfia és akkor ne dobálózzunk hangzatos jelszavakkal, vagy pedig az — de akkor ugyanazok a kötelességek is várnak reá, mint a pikturára, vagy akármelyik más művészetre. És ez esetben el fog jönni az az idő, mikor a fotográfia közelebb fog állani a korhoz, melynek szülötte, mint a piktura. Hogy mit fog csinálni a festészet akkor, ha terrénumának nagy részét illetéknéppen el fogja foglalni a fotográfia? ez nem tartozik cikkünk keretébe. Veszedelem semmi esetre sem fenyegeti: a *stilizálás* művészete még mindig az övé marad. (Hogy a kompozícióról, vagy egyáltalán az alkotásról, a teremtésről ne is beszéljünk!) De hogy más irányokba fogja terelni a pikturát a fotográfia rohamos fejlődése, az immár ma is eldöntött dolog. Tegyük hozzá: nem is káros dolog. A művészet csak nyerhet általa, mint nyer minden olyan alkalommal, mikor a határai kibővülnek.

A fotográfálás jelentősége.

Irta: Yartin.

Manapság már a fotográfálástól sokkal többet kívánunk, mint évekkel ezelőtt, mikor divatba jött. Nem elégszünk meg a technikai kivitel kifogástalan voltával, szóval a dolognak mesterségszerűségével, hanem azt nézzük, van-e az amatőrnek elég éles szeme és művészi izlése kikeresni azt, hogy mi érdemes a lefotografálásra s mi ad művészi hangulatos képet. Ezért néhány esztétikus (mint *Pilo Mario*, az olasz esztétikusok egyik legkiválóbbja) a fotográfiát is a művészetek közé sorolja, természetesen nem az iparszerűleg üzött fotográfálást, hanem azt, melynél az amatőr a művészi részre fektet nagyobb súlyt, kikeresvén a természet, állatvilág, városi veduták legfestőibb, legmegkapóbb, legintimebb részleteit. Az ily amatőr épp úgy témát keres s például egy-egy vidéknek a legszebb részét éles szemmel és finomult izléssel meglátván, épp úgy *komponál*, mint a tájképfestő.

Általában a *művészi fotográfálás nagy jelentőségét* nálunk még nem méltatják eléggé s nem gondolják meg, hogy mily hathatós iskola ez ahhoz, hogy az amatőr például a képművészet egyes darabjait is gyakorlottabb szemmel, rutinizottabb izléssel lássa és élvezze. De nálunk sokan még azt sem tudják, hogy mi mindent ki nem lehet hozni a fotográfiával s hogy ez a tárgyakkal és tájképekkel nemcsak szolgálai visszaadására képes, hanem hangulatban és tónusban is már oly gyönyörű dolgokat produkál, mintha művészi tus-, szépiarajzok, vagy monochrom-festmények volnának.

Ez a fotográfálás igazi jelentősége s mi amatőrjeink, festőink és a nagyközönség érdekében egyaránt óhajtjuk, hogy ezt a jelentőséget mennél szélesebb rétegek méltányolják.

Castor és Pollux.

Hubenay József.

Műfajok a fotografiában.

Irta: Kohlmann Arthúr dr.

Miként minden művészetben, úgy a fotografiai művészetben is teljesen független a «művészi jelleg» — a műfajtól. Mert nem a műfaj teszi művészivé az alkotást, hanem megfordítva.

A fotografiában ugyanis szintén csaknem minden műfaj képviselve lehet. Csinálhatunk tájképeket, portrait, aktot, genre-t, csöndéletet, különféle decoratív jellegű képeket, mint fejléceteket, könyvjeleket (ex libris) és mindezeknek különféle válfajait. E tekintetben tehát nincsen a fotografiában áthághatatlan korlát. De viszont meggyőződésem az is, hogy a fotografiai képek művészi jellegét nem a témák nagyszabású volta adja meg. Sőt éppen ennek ellenkezője áll.

A természet főségeesen nagyszerű látványosságai, az eget ostromló havasok, titokzatos és borzalmas sziklahasadékok egyszerű látképeket adnak, melyeknek láttára önkéntelenül is kérdezzük, hogy mi is keltette bennünk a hangulatot? Ellenben vegyük csak az egyszerű tájképeket. Egy-egy nap elleni hangulatos esti tájat, egy-egy útszéli falusi házat, mely a sötét, felhős égbolttól csak még sötétebb árnyékaival válik ki, vagy egy napfölkeltét a tengeren (ég és víz, semmi egyéb), sőt néhány fatörzset, néhány zuzmarás fát és még számos más oly igénytelennek látszó tárgyat. Hogy hatnak ezek! Persze, mert a művész fotografus éppen abban különbözik a «kodak-knipszer»-től, hogy hangulatot kelt benne az ily egyszerű téma is és tudatában van annak, hogy a fotografiában a színek és méretek korlátoit volta a tárgy megválasztásának is korlátját képezi. Vagy megmarad az egyszerű, de hangulatos motivumoknál, vagy pedig úgy jár, mint a ki sokat akar markolni és semmi sem marad a kezében...

Amatőr-revükben, főleg a francia képek közt látunk sok olyant is, mely az egyszerű motivumok megválasztása mellett erős érvül szolgál. Például akad olyan is, a ki egy homályosan beállított táj keretében egy bogáncskórót tesz a

kép vezérlő motivumává és mégis van benne hangulat. Az arczképfényképezésnél az amatőr főleg az által van előnyben a szakfényképész fölött, hogy jobban ismervén modelljét, hívebben adhatja vissza lelkületét, mi az arczképnek művészi értéket ad.

Vagy vegyük az arczképeket. Nagy hiba az agyonretusirozás, mely a képeknek bizonyos kinyaltságot kölcsönöz, az arcz karakterének rovására. Köztudomású dolgot ismételnünk csak, mikor azt állítjuk, hogy ezen éppenséggel nem művészi eszköz csak a hibák, foltok eltüntetésére szolgál. De különben is az arcz kevésbbé lényeges részeinek lágyabb beállítása, megfelelő világítás, egy kis túlexponálás vagy az illető részek lágyabb hívása mellett is könnyen mellőzhető. Még nagyobb hiba, ha a képen a rajzolás nemes versenyre kel a fotografiával. Az ilyen képekben több a rajz. Nem tudjuk megérteni a művészt, ki ezt teszi, mert nézetünk szerint ma már erősen meghaladott álláspont — főként nagyobb méretű képeknél — az élesség és részlethalmazás erőszakolása.

Örömmel konstatáljuk, hogy ebbe a hibába hazai amatőrjeink már mind ritkábban esnek. A sok retouche-nál többet ér

Magyar-Rosenberg Emil.

egy kis kifejezés az arczban, lélek a szemekben.

Bizonyosság erre az amerikaiak arczképei. Gyakran tenyérynai nagyságúak csak. Egyikük-másikuk egészen homályosan van beállítva. Különös sajátosságuk, hogy az arczból is csak a legjellegzetesebbet emelik ki, a többi a ruhával együtt jóformán beleolvad a háttérbe. E kis képecskék — nézetünk szerint — többet érnek, mint sok életnagyságú arczkép s én a portrait terén határozottan az amerikaiaknak itélném oda a pálmát. Közvetlenül utánuk sorakoznak a francziák, a kiknek legtöbbször szintén kisméretű képeiben a subtilis finomságok és bájos intimítások emelendők ki.

Tavaszi hangulat.

Gyakori a törekvés: minden áron nagy képet állítani elő. Ezen törekvés azt a gondolatot kelti föl bennünk, mintha sokan azt hinnék, hogy a képhatás a méretekkel emelkedik. Pedig a művészi karaktert és értéket nem a kép nagysága, hanem belső tartalma adja meg. Tagadhatatlan, hogy némely kép szépsége jobban jut érvényre, ha nagyítjuk. De nem szabad az egyes eseteket általánosítani. A kép főleg akkor nagyítandó nagy mérvben, ha a téma, a motívum nagyszabású és ezért nagyobb méreteket is kíván; vagy ha az éles vonalak bántó és esetleg zavaró hatása csökkenthető s a hangulat ezáltal teljesebb lesz. Megengedhető addig a határig, a míg nem történik a kép tónusainak rovására, és nem rontja le a képhatást. De erőltetett lesz legott, mihelyt a motívum kedves közvetlensége, bájos egyszerűsége a szerényebb méreteken is, sőt csakis így hat.

Feltűnő napjainkban az is, hogy kiállításokon a képek jelentékeny, tán legnagyobb része gumminyomat. Vajjon mi lehet e tömeges gumminyomások oka? Ennek magyarázata legtágabb teret biztosít meg. A gumminyomás a következőkben adható az egyéni izlés nyilvánulásának, leginkább út el a rendes fotografiáktól és legjobban közelíthető meg vele a festmény hatása. A sok hazai gummiképnek magyarázata pedig ezen eljárás új voltának tulajdonítható. Ezzel szemben áll ugyan az, hogy a képhatásra nagy befolyással van a pozitív eljárás is. A lényeges azonban — s ez nem hangsúlyozható eléggé — mindig a felvétel marad. Kizárólag egy másolási eljáráshoz nem köthető a művészi jelleg már csak azért sem, mert már a lemez különfélesége is más-más eljárást tesz szükségessé. Még inkább szab direktívát azonban a felvett motívum. A különféle eljárások közül tehát az választandó, melylyel leginkább adható vissza a felvett motívum hangulata, karaktere.

Egyébként az egyes nemzetek képviselői is más-más eljárást követnek előszeretettel. Így a németek és osztrákok főleg a gumminyomást művelik, az angolok főleg a platin- és brómezüst-másolást, a francziák és belgák a pigment-, chlórbróm- és chlőrezüst-másolatoknak, az amerikaiak pedig a carbon és brómezüst-eljárásnak hívei.

Végül még a művészi fotografiában helyt foglalható kompozíciónak kérdéséről valamit. Nálunk még ma is tartja magát az a nézet, hogy a fotografus csak azt dolgozza föl, a mit készen kap, vagyis a mit a természet úgy nyújt. Pedig a mind nagyobb számmal készülő fejléczek, illusztrációk, jelenetek, zsánerképek, csendéletek és nem egy igen sikerült allegorikus kép a mellett

bizonyít, hogy a fotografia alapos tanulmányokkal, erős művészi felfogással fölfegyverkezve, a kompozálás terére is léphet. Persze, nehéz lévén ott a járás és keskeny az ösvény, könnyű a félrelépés. A fotografia azonban csak egy jelszót ismer s ez — előre!...

Minthogy pedig a külföld általánosságban jóval előnyben van velünk szemben, nekünk kettőzött erővel és erélylyel kell előre törtetnünk. Hogy még jobban el ne maradjunk?... Nem, hogy utólérjük s elhagyjuk őket. Ez legyen a cél. E cél azonban csak úgy érhető el, ha mi is tömörülünk s egymáshoz sorakozunk, ha majd nálunk

is oly élénk lesz az amatőrök érdeklődése minden művészi törekvés és főleg a fotografiai kérdések iránt, ha a mi amatőrjeink is a helyett, hogy teljes izoláltságukban éveken keresztül ugyanazon hibákat ismételnék, szorgalmasan tanulmányozzák a fotografiának ma már annyira kiterjedt irodalmát, olvasgatják revue-it — szóval megbarátkoznak az *elmélettel* is. Az *Amatőr*, mely ezt a célt szolgálja, szívesen nyújt e szép feladathoz minden amatőrnek segédkezet.

A kis Robinzon.

Keller István dr.

Egyéniség a fotografiában.

Irta: dr. Rottenbiller Ödön.

Immár nincs messze az az idő, mikor az amatőr-fotografia végleg meg fogja hódítani még a legkényesebb igénnyel bíró közönséget is. S ez nagy szó! Mert még mindig elfogultak vagyunk ezzel a művészettel szemben.

A művelt külföldön alig van család, hol a fotokamera hiányoznék s nálunk még bizonyítgatni kell, hogy a fényképezés mai fejlődése, mai technikája, kivált pedig kémiája révén igazán művészet. Pedig tessék csak elfogulatlanul, pártatlanul tanulmányozni a fotografia művészi termékeit; tessék csak belemerülni azután — a képek, műremekek révén — a természet, az isteni szép természet bámulatába: s azt hisszük, a levegő és fény játéka, a szép aktok, az intime interieur-ök, a családi életben oly gyakori bájos zsánerképek, egy-egy kedves, a természettől ellesett csendélet: mind szépen megértetik velünk a mai fotografálás immár művészi színvonalát.

A külföldi, művészettel foglalkozó szaklapok, folyóiratok (teszem az angol «*Studio*») majdnem *állandó pályázatot* hirdetnek művészi amatőr-fotografiák számára; s mi, sajnos, még tavalyi nemzetközi kiállításunk számára sem tudtunk megfelelő, de még csak szerény díjakat sem kitűzni. Annál dicséretesebb, annál örvedetesebb volt a külföldiek élénk részvétele és ha már első ilyenfajta nemzetközi kiállításunkon szívesen üdvözöltük idesereglett angol, német, osztrák, francia, olasz, amerikai, orosz, sőt japáni műbarátainkat, hiszszük, hogy nem először és nem utolszor találkoztunk velök. A külföld legelőbbkelő művész-fotografusai voltak itt képviselve szerény «amatőr-fényképezők» személyében, kik mellett magyar amatőrjeink is szépen, eredményesen helyt álltak.

Szeretnők hosszasan ismertetni a fotografálás művészetének megannyi ágát, hogy bizonyítsuk, mily óriási mértékben érvényesülhet a fotografiában is az *egyéniesség*, de egyelőre most csak a szép gumminyomatokra hívjuk fel műértő közönségünk figyelmét. Sehol, semmiféle technikai eljárásnál nem érvényesül annyira a *művészi individualizáló képesség*, mint ezeknél. Maga a papiros megválasztása, a színek tetszés szerinti alkalmazása, esetleges keverése; a beállításnak élesebb vagy kevésbé éles keresztülvitele minden tekintetben tág teret engednek. S éppen ezért oly művésziek ezek a képek, mert az élesen látó lencse teljességgel az *egyéni művészet* szolgálatába kerül s legalább eredményeiben engedelmes, diszkrét kifejezője lesz, kifejezője tud lenni az *egyéni felfogásnak*.

A praktikus előhívás alapelemei.

Irta: Schmidt W. (Lübeck).

Az utazás és nyaralás évadja végéhez közeledik. Ezrével térnek vissza — dús zsákmánnyal megrakodottan — az amatőrök lakhelyükre. Most aztán ugyancsak azon kell lenniök, hogy a hazahozott lemezeket jól kezeljék, nehogy a munka és tőke jelentékeny része kárba vesszen. Különösen a kezdő amatőrök azok, kiknek hosszú évek alatt szerzett tapasztalatok hiánya gyakori balsikert eredményez és a kiknek arra kell törekedniök, hogy ezen baklövéseket a kellő gyakorlat megszerzése által újra el ne kövessék.

A kezdő — de törekvő — amatőr tehát azon lesz, hogy mindenekelőtt a fényképezés alapelemeivel teljesen tisztába jöjjön.

A lemez megvilágítása mellett főleg annak előhívása képezi a fényképezés alapját. Ez az alap az, mely a fényképnek további felépítésénél a legnagyobb fontosságúnak mondható.

A lemez megvilágításának meghatározására számtalan segédeszköz van. Ilyenekül egyrészt a fotométerek, másrészt táblázatok szolgálnak. Mindezek azonban mindig csak megközelítő támpontot nyújtanak. A legjobb segédeszköz — hiába — mégis csak a gyakorlat.

Hála az Istennek, az előhívás még elég teret nyújt az elhibázott megvilágítás okozta ú. n. al-, vagy túlexpozíciók kiegyenlítésére. Lehetővé teszi, hogy még a gyakran 200—300-szoros, sőt még az óriási 500-szoros túlvilágításnál is normálisan fedett negatívokat nyerhessünk. Az ilyen rendszeresen világított negatívok előhívására különösen alkalmasak az ú. n. «lassú» hívók, ezek között pedig főleg a glycin-előhívók.

Minden előhívás legalább a következő négy alkatelemből áll: ú. m. redukálószer, kénsavas só — vagyis natron — alkália és a lassítóból. Ezen alkatelemek mindegyike bizonyos különös befolyást gyakorol az előhívási eljárásra. Ehhez járul még két további tényező: az előhívónak vízzel való hígítása és az előhívó hőmérséklete.

Hogy a speciális czéloknak megfelelő előhívó-alkatelemeket helyesen keverjük, mindenekelőtt tisztában kell lennünk az egyes tényezők hatásával.

Mint redukáló anyag — eltekintve a vasvitrioltól — csupán szerves elemek (mint fenolok és ezek vegyületei) jöhetnek számításba. Ezek létesítik a tulajdonképeni fejlesztést, azaz a fényérte megkötött ezüstnek megfeketítését. Minthogy pedig a redukáló anyagok oldatban felette mohón veszik fel a savakat, keverni kell valamely kénsavas sóval (kénsavas nátrium), mi által az oldat

eltarthatóvá válik. E sónak mennyisége különös befolyással van a lemez színére, a mennyiben csekély mennyiségű só a kiváló ezüst színét megbarnítja és — a másoló eljárás szempontjából tekintve — fényáthatatlanabbá teszi, mi által ellentétes fényekben (kontrast) gazdagabb lemezek jönnek létre. Minthogy azonban a redukáló anyag és a kénsavas só csaknem mindig egy oldatot képeznek, ennél fogva ez a só úgyszólván sohasem nyer — a negatív természetének a megváltoztatása céljából — alkalmazást.

Az alkália vagy gyorsító az előhívó gyorsására hat, a mennyiben az eljárást siettet. Az alkália teljes hiánya esetén a legtöbb redukáló anyag egyáltalán nem ad képet.

Az előhívónak negyedik főalkatrésze a lassító (bromkálium). Ez először arra szolgál, hogy az előhívó kezdő hatását csökkentse, a mi lassú előhívóknál gyakrabban előforduló eset, mint a hirtelen (rapid) hívóknál. Másodszor pedig arra, hogy hosszas előhívásnál a lemeznek fény nem érte helyeit fehéren megtartsa, azaz ú. n. «fátyol»-tól megóvja.

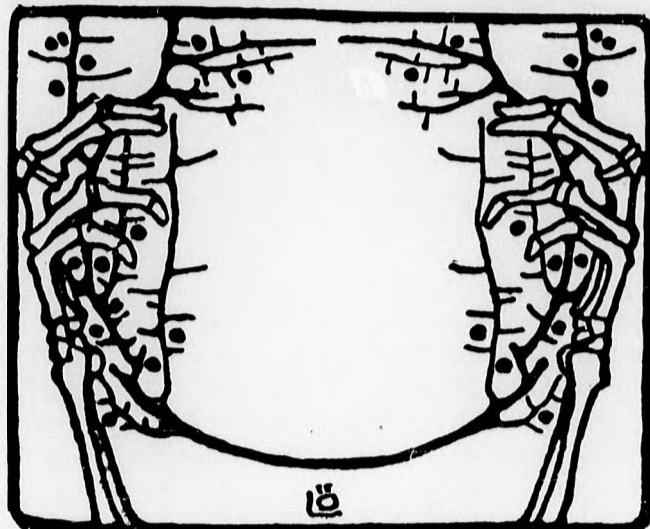
Az előhívónak vízzel való hígítása annak lassúbb hatását idézi elő.

Hasonlóképen hat az előhívó hőmérsékletének leszállítása is.

Ebből következik, hogy túlságosan megvilágított lemezek előhívásánál a következő kidolgozási séma követendő. Közönséges (rendes) előhívóban a lemez felülete igen gyorsan feketednek meg. Minthogy ezen oknál fogva az előhívást (fátyolkeletkezés miatt) nemsokára félbe kell szakítani, ennél fogva hiányos mélység következtében gyenge és erőtlen, ú. n. «flau» negatívot nyerünk. Ezért tehát késleltetni kell az előhívónak a lemez felületére való gyors behatását s e helyett a mélységre való behatást elősegíteni.

E hatás elérésére pedig elegendő eszköz áll rendelkezésünkre. Míg nagymérvű túlexpozíció mellett meg kell elégednünk azzal, hogy az összes rendelkezésünkre álló eszközökkel megközelítőleg rendes (normalis) negatívot kapunk, addig kevésbé túlexponált lemezeknél képesek vagyunk még a lemez sajátos tulajdonságait (úgy mint részlet és ellentétek bőségét) variálni. És pedig: ezen eszközök mérsékelt alkalmazása, azok száma és hatása szerint, az utóbbi esetben részletdúsabb képet hozna létre; erősebb alkalmazása normálisan fedett negatívokra vezetne, sőt még erősebb mértékű alkalmazásuk esetén némely esetben még ellentétekben gazdag lemezeket is nyerhetünk.

(Folytatjuk.)

Fényképezési eljárások.

Sublimatoldattal erősítendő lemezek vagy filmek. A sublimattal kezelt fehérített felvételi lemezek vagy filmek feketítésére rendszeren fixálónatront és alkén-savas ólmot, vagy aransót ajánlanak. Az aransós oldatok drágák és az ólomsóval készítették pedig idővel elromlanak. Jól fedő barnás-fekete színt nyerünk, ha a fent említett lemezeket, vagy filmeket a következő oldatban fűrésztjük:

timsó	30 gramm
víz	1000 «
fixáló natron	22 «

Az ily módon kezelt erősítések ezüstszulfidokat és higany-sulfidot tartalmaznak és igen tartósak.

Színes fátyol a brómezüstpapíron másolt képeknél. E címmel Field A. G. könyvet írt. Ebben a szerző az előforduló fátyolokat a következőképen osztályozza:

- szürke fátyol az egész képen,
- sárga fátyol,
- szürkésbarna színeződés.

A szürke fátyol a papírosnak a berakás és váltás alkalmával előforduló véletlen megvilágítására vezetendő vissza. A sárgafátyol ellenben előhívási fátyol, melynek előidéző okai: 1. az előhívó régebbi volta, 2. az előhívás időtartama, 3. bizonyos előhívóknak a levegőn bekövetkező gyors oxidálódása, 4. a levegőnek a nedves papírra való hatása az előhívás alkalmával, és 5. bizonyos papírok emulsiós felületének különös hajlandósága a megsárgulásra.

Mert vannak papírok, melyeknél a friss, (még használatlan) előhívó alkalmazása és rövid előhívás dacára is rendszeren sárga fátyol áll be.

Más papírok megsárgulnak, ha amidolban hívják elő, ellenben nem színeződnek, ha metol-hydrochinonban hívjuk elő. Ismét más papírosoknál a fátyol csak a napvilágon következik be. Ez a sárga fátyol feltétlenül fényérzékeny. Fokozódhatik és mindinkább láthatóvá válik a fény erősítő hatása alatt.

A sárgásbarna színeződés (c) kénfátyol és teljesen elüt az előzőktől. Keletkezhetik kéncsapadék által a timsótartalmú fixálófürdőben és esetleg rövid állandósítás (fixálás) által, ám bár ez az eset ritkán áll elő, minthogy már egy három percig tartó állandósítás is elegendő.

A sárgafátyolnak a kénes fátyoltól való megkülönböztetésére a következő kísérlet szolgál. Veszünk egy csepp higanychloridoldatot és azt a vizsgálandó képre csepegtetjük. A sárga fátyol legott megfakul és eltűnik, míg a sárgásbarna fátyol csak igen lassan világosodik, de soha se tűnik

el teljesen. További különbség, hogy a sárga fátol ezüst-oxidvegyület, mely a fixálónatronban oldhatatlan, és a mely azonban bizonyos körülmények és natron benmaradása esetén kénfátolba mehet át.

A szerző a sárgafátol elkerülése céljából oly előhívónak használatát ajánlja, a mely nem barnul meg egykönnyen, (így pl. a metol hydrochinon), és a melybe az előhívóanyagot (alkatelem) tartalmazó vegyiszer közvetlenül a használat előtt és pedig száraz állapotban sok sulfít alkalmazása mellett keverjük. Ajánlja továbbá a megvilágításnak kellő huzamosságát és hogy a képet az előhívás alatt ne vigyük a levegőre. Az állandósító fürdőnek (fixáló) friss és visszamaradt előhívóanyagoktól mentnek kell lennie. Főleg pedig savanyítsuk meg a fixirnatronos fürdőt sulfítanyaggal.

Amidol előhívó másolópaperhoz. Bromezüst másolópaper előhívásához az amidol ajánlható a következő módon: készítendő többszöri használatra víz 3000 gr., natriumsulfít kristályos 60 gr. Használatkor ezen oldatból 3000 cm² és ehhez amidol szárazon 2 $\frac{1}{2}$ gr., 10%-os bromkalioldatból 5—10 csepp. Ezen előhívó kekesfekete színű, de ha kevesebb amidolt veszünk, akkor szürkésfekete a szinezés.

Új felfedezés a fotografálás terén. Érdekes kísérleteket tett Zenger Károly, a prágai egyetem egyik tanára, a fényképezés terén. A kísérletek a legmeglepőbb eredményre vezettek. Ugyanis sikerült neki oly tárgyakat lefényképezni, miket sem a távcső, sem a mikroszkop nem tudott a lemezre vetni. Zenger udvari tanácsos e kísérleteihez collodium-lemezeket használt, miket Uran-preparatúmok segítségével különös eljárásnak vetett alá, miáltal oly érzékenységet adott a lemeznek, hogy távolról vagy közelről szemmel észre nem vehető tárgyakat is lefotografálhat. Ilyen kísérletei a legmeglepőbb eredményre vezettek. A tudós kijelentette, hogy közelebb kimerítő közléseket fog tenni tanulmányáról.

Elromlott filmek felhasználása. A «Lechner's Photographische Mitteilungen» a következő kis közleménnyel rendeztetni meg olvasóit:

Takarékos fényképező az elromlott filmeket nem dobja el, hanem összegyűjti és különböző czélokra felhasználja. Az elromlott filmekből ugyanis nagyon könnyű dolog például kitűnő lakkot készíteni, miután a filmeket alaposan kimostuk, illetve kiáztattuk és forró natron-lúgban kifőzzük. Ez eljárás által eltávolítottuk végleg a zsiradékanyagot és most már amylacetátban vagy acetonban a celluloid feloldódik és képződik egy kitűnő minőségű lakk, a mit azután vagy negatív lakk gyanánt, vagy pedig vízhatlan voltánál fogva edénymáznak használhatunk fel. A filmeket azonban más módon is felhasználhatjuk. Forró vízben levasztjuk róluk a zselatin-réteget és nyerünk egy teljesen átlátszó, hajlékony fedőlemezt, melylyel például lefedjük értékes képeinket, hogy ilyen módon megóvjuk esetleges megrongálódástól.

E közleményre hírneves magyar íróművésznünk: Tóth Béla, nagy hírű atyjának következő mondását, hogy: «ha valaki utazni, de egyúttal spórolni is akar, akkor — ne utazzék el», akként aplikálta, hogy: «ha valaki a fotografálásban takarékoskodni akar annyira, hogy az ócska filmeket lakká kotyvasztja, az — ne is fotografáljon!»... Ez a mondás a német alaposságra és időpazarlással kapcsolatos garasos megtakarításra igazán találó.

Hazai krónika.

A budapesti Photo-Club helyiségének átalakítási és berendezési munkálatai — melyeknek vezetésével Aigner Sándor hírneves műépítész, egyesületi tag bízott meg — a befejezés felé közelednek. Az ülésterem, választmányi szoba kibővítették, új dolgozószoba és dohányzó is rendeztetett be. További újítás, hogy a műterem, mely eddig az egyesület fényképészéé is volt, ezentúl csak az egyesületi tagoknak áll rendelkezésére. A fényképész állás megszüntetésével a választmány egy új állást creált, a Photo-Club «assistense» címen, a melynek betöltése pályázati úton történik. Az állásra számos kitűnő szakember pályázik, s már a közel jövőben várható a választmány döntése és az újonnan creált állásnak betöltése. A Photo-Club assistense első sorban az egyesület tagjainak áll rendelkezésére a választmány által jóváhagyandó mérsékelt díjazás ellenében. Ezenkívül az egyesületen kívül állóktól is elfogadhat munkákat, de a műterem felvételek eszközzésére nem álland rendelkezésre. Az átalakítási és berendezési munkálatok befejeztetvén, remélhetőleg ismét megkezdődik a régi élénk klubélet. A kedélyes és fesztelen szerda esti összejövetelek remélhetőleg még az eddigieknél is számosabb tagot fognak az egyesületi helyiségekbe vonzani.

Magyar amatőrök Hágában. A hágai «Daguerre» Photo-Club első nemzetközi kiállítása július hó végén zárult be. Ezen a kiállításon magyar amatőr művészfényképezőink is, és pedig: Balogh Rezső (2), Beller Rezső (a Photo-Club assistense 1), Dr. Kelemen Lajos (2), Dr. Kohlmann Artur (7) és Magyar-Rosenberg Emil (4) képpel képviselve voltak. A magyar csoport részvételét lapunk szerkesztője szervezte.

A «Soproni képzőművészeti kör — Amatőr-fényképezők» kiállítása — mint a soproni iparkiállítás egyik külön osztálya — ez évi augusztus hó 20-án nyílt meg és szeptember 25-én zárult be. A kiállításnak ezen osztálya iránt úgy a nagyközönség, mint a helybeli és környékbeli sajtó élénk érdeklődést tanúsít és sűrűn látogatja. A kiállítók valamennyien derék munkát végeztek és legteljesebb dícséretet érdemelnek. Különösen kiemeljük azonban a következő kiállítókat: monostori *Erreth János*, *Heinrich Román*, *Röttig Odo*, *Roth Gyula* és *Weisz Ernő* ezüst érem, *Károlyi Lajos*, *Pankovits János* és *Rátz János* pedig bronzéremmel tüntették ki. Tekintve azon körülményt, hogy a soproni amatőr fényképezők csak 1½ év előtt tömörültek, igen szép és nagy ez az eredmény. Őszintén és örömmel üdvözljük e derék művészgárdát összesen is, egyenként is és kívánunk nekik továbbra is hasonló, sőt még nagyobb sikert!

A Photo-Club II. nemzetközi kiállítása. A budapesti Photo-Club második nemzetközi kiállítását, a mint a választmány üléséből értesülünk, 1905. év tavaszán rendezi és pedig valószínűleg ismét a Nemzeti Szalon összes termeiben. Az egyesület 1903. év tavaszán rendezett első nemzetközi kiállítását oly meleg érdeklődéssel fogadták a hazai amatőrök s szakfényképészek, a nagyközönség és főleg a sajtó, hogy e második nemzetközi tárlatának sikere ezúttal is aligha marad majd el. És pedig annál kevésbbé, mert a kiállításnak már a közel jövőben delegálandó rendező bizottsága legott hozzájárul munkájához, hogy a külföldi nagy művészeket — most már az amerikaiakat is — tömeges és legszebb műveikkel való részvételre bírja. A hazai amatőröket már most és ez úton értesítjük e nagyszabású kiállításról, hogy elegendő idejük legyen a külföldiekkel való versenyre készülniök. Reméljük, hogy «*Az Amatőr*» működése a siker eléréséhez nagyban hozzá fog járulni.

A nagyváradai «Műkedvelő fényképezők köre» kiállítása ez évi augusztus hó 24-én nyílt meg. Bővebben a következő számban óhajtunk vele foglalkozni

Magyar amatőrök Londonban. A londoni The Royal Photographic Society of Great Britain nemzetközi kiállítása múlt hó 22-én nyílt meg a New-Gallery (új galéria) palotájában és e hó 29-én zárul be. A kiállítás öt csoportra oszlik és pedig: I. Festői fényképek. (Még-hívás.) II. Festői fényképek. (Díjazással.) III. Tudományos és technikai fényképek és azok alkalmazása a reproductionális eljárásokra. IV. Szakfényképészek művei. V. Fényképező-gépek és szerek. A kiállítás fővédnöke VII. Edward angol király, alvédnöke pedig a welszi hercegi pár. E kiállítás már a 49-ik azon sorozatban, a melyet ez az előkelő egyesület eddig is évente Londonban rendezett. Értesüléseink szerint a magyar amatőr művész-fényképezők közül gróf *Esterházy Mihály* és *Magyar-Rosenberg Emil* állítottak ki képeket.

Adás — Vétel — Csere

E rovatban a szerkesztőség készséggel közli előfizetőinek fényképezőgépek és felszerelések vételére, eladására, vagy felvételek becserélésére vonatkozó ajánlatait, értesítéseit, illetve egymás között folytatott levelezéseit.

Külföldi krónika.

A brüsseli «Association belge de photographie» nemzetközi pályázatot hirdet, mely a világ összes nemzeteinek művész amatőr-fényképezőit részvételre szólítja fel. E pályázat rendkívüli érdekessége, hogy tárgyat vetítésre alkalmas egyszerű diapositívek (positív lemezek) és stereoscop diapositívek képezik. A részvétel feltételei a következők: 1. Minden résztvevő csupán 12 drb diapositív, illetőleg stereoscop-diapositívból álló sorozattal vehet részt a pályázaton. 2. Minden műfaj, u. m. tengeri és egyéb tájképek épületekkel, jelenetek, zsánerek, arczképtanulmányok, tudományos felvételek engedélyezvők. 3. A lemezek mérete a 8·5×8·5, vagy 8·5×10 cm. meg nem haladhatja. Minden diapositíven rajta kell lennie a kép tárgyának és a sorozat, — melyből való — megjelölésének. A szerző neve, a minden sorozatot kísérő és jeligével ellátott zárt levélben tüntetessék fel. A pályázók többrendbeli sorozattal is résztvehetnek e pályázaton, természetesen minden egyes sorozat más-más jeligével látandó el. A diapositív-lemezek akként készítenők, hogy azok a villamos fénynyel való vetítésre alkalmasak legyenek. A küldemények a következő címre küldendők: *M. le Secrétaire général de l'Association belge de Photographie, Palais de Midi, à Bruxelles* és «*Concours de diapositiv*» vagy «*Concours de Stereoscop*» jelzéssel látandók el. A képek 1904. évi október hó 15-ikéig küldendők be. A pályázat három díja: vermeil (aranyozott), ezüst és bronzérem. A bíráló-bizottság (jury) fenntartja magának a jogot, hogy rendkívül számos részvétel esetében, sorozatonként osztja ki és szaporítja a kitüntetésekét. A bíráló-bizottság a «L'Association belge de Photographie» első elnöke, titkára és ugyanezen társaság egyik delegált tagjából áll. A pályázat eredményét a bíráló-bizottság ez évi novemberi közgyűlésén teszi közzé és egyúttal értesíti a pályázókat is. A pályázatot rendező társaság fenntartja magának a kitüntetett műveknek 1905. évi január hó végéig való visszatartásának és nyilvános vetítésének jogát. A pályázatot rendező társaság minden igyekezetével azon lesz, hogy a beküldött művek épségükben kárt ne szenvedjenek és tulajdonosaiknak pontosan visszaküldessenek. Úgy a törések, mint teljes, vagy részleges elveszés tekintetében feltétlenül szavatol. Bejelentési ívet — kívánatra — küld a pályázatot hirdető társaság.

IRODALOM.

Besseney I. Fényképek előállítására	1.20
Gothard I. A fotográfia gyakorlata és alkalmazása ...	2.40
Konkoly M. Bevezetés a fotográfia tanulásba. Utmutatásul kezdő műkedvelőknek	1.20
Moller M. A fotográfálás elemei	4.—
Sajóhelyi B. Fotográfálás	—60
Schmidt F. A gyakorlati fotográfia kézikönyve. Kötve	6.—
Allilm M. Die Grundlinien der Amateur-Photographie, Ein kleines Handbuch für Anfänger und Geübte ...	3.—
— — Die Photographie	1.80
Anschütz O. Die Photographie im Hause. Lehrbuch für Amateure. I. Das Porträt.	3.60
— — II. Moment-, Landschaft- und andere Aufnahmen	3.60
Bühler C. Kleines Lehrbuch der Photographie. Zur Selbst- belehrung	1.20
Burton W. K. ABC der modernen Photographie	1.80
Dawid L. Ratgeber für Anfänger im Photographieren ...	1.80
— — Die Moment-Photographie	9.60
Eder J. M. Ausführliches Handbuch der Photographie. I. Thl. 1. Hälfte. (A II—IV. kötet is megjelent.) ...	14.40
Günzel G. Die Amateurphotographie	1.20
Hanneke P. Die Herstellung von Diapositionen zu Projek- tionszwecken	3.—
Hauberrisser G. Wie erlangt man brillante Negative und schöne Abdrücke. 13. Aufl.	1.50
Halm E. Photographie bei künstlichem Licht	3.—
Jahrbuch für Photographie und Reproductions, technisch f. 1902. Herausg. J. M. Eder	9.60
L'Année photographique 1904	3.60
Annuaire Général et International de la Photographie 1904. Kötve	6.—
The American Annual of Photography 1904	6.—
König E. Die Farben-Photographie	3.—
Liesegang's Photographischer Almanach. 1900., 1901. évf. Évfolyamonként	1.20
Liesegang F. P. Die Fernphotographie	3.60
Loescher. Leitfaden der Landschafts-Photographie ...	4.32
Miethe A. Lehrbuch der praktischen Photographie. 2. kiadás.	12.—
Pizzighelli G. Anleitung zur Photographie für Anfänger. 11. kiadás.	4.80
— — Handbuch der Photographie für Amateure und Touristen. 3 kötet, Kötetenként	11.04
Schmidt F. Photographisches Fehlerbuch. I. Thl., 2. kiadás	3.60
— — Photographisches Vademecum für Anfänger	1.80
Schnauss H. Die Blitzlicht-Photographie. 3. kiadás ...	4.20
— — Photographischer Zeitvertreib. 7. kiadás	4.80
Schnauss J. Leitfaden der Photographie	3.—
Vogel E. Taschenbuch der praktischen Photographie. 11. kiadás.	3.—
Vogel H. W. Handbuch der Photographie. 4 kötet ...	54.—
— — Photographie	3.—

Folyóiratok.

«Az Amatőr»	1/4 évre	3.50
Amateur-Photograph. Monatsblatt	1/4 évre	1.50
Mitteilungen, photographische. 24 füzet évenként, 1/4 évre	1/4 évre	3.60
Photographen-Zeitung, allgemeine v. Miethe. 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Ratgeber für Amateurphotographien. 24 szám évenként, 1/4 évre	1/4 évre	—96
Wochenblatt, photographische von Gaedicke. 52 szám évenként	1/4 évre	3.—
Bulletin de la Société française de photographie. 24 szám évenként	1/4 évre	21.84
Amateur Photographer. 52 szám évenként, egész évre	1/4 évre	15.24
British Journal of Photography. 52 szám évenként, egész évre	1/4 évre	14.40
Photography. 52 szám évenként	1/4 évre	9.60

E művek és folyóiratok állandóan raktáron van-
nak, vagy megrendelhetők

TOLDI LAJOS könyvkereskedésében

Budapest, II. ker., Fő-utca 2. sz.

Szerkesztői üzenetek.

E rovatban a szerkesztőség készséggel ad szakszerű
felvilágosítást minden hozzá intézett, a fényképezésre
vonatkozó kérdésben.

Kérjük lapunk barátait, hogy «Az Amatőr»-re elő-
fizetőket gyűjtsenek s az előfizetési íveket lapunk
kiadóhivatala címére: Budapest, V., Honvéd-u. 10. sz.,
visszaküldeni szíveskedjenek.

B. K. Budapest. Hogy kik lesznek a munkatár-
saink? Erre a kérdésére — azt hisszük — legékes-
szóbban már ez első számunk is megfelel. Legelső
aesthetikusaink és szakembereink neveit találhatja cik-
keink alatt. De még valamit elárulhatunk önnek — bár
tán indiszkrétit követünk el vele — de oly nagy az
örömünk, hogy nem fojthatjuk magunkba. Tóth Béla, a
ma élő irodalom legnagyobb alakja is kilátásba helyezte,
hogy cikket ír «Az Amatőr»-nek és Tanger-ban tett
utazásáról felvételeket bocsát rendelkezésünkre. Hogy az
«Esti levelek» páratlan egyéniségű írójának közreműkö-
dése mily nagy tisztesség «Az Amatőr»-re, azt ítélje
meg Ön maga. De hogy egyben Tóth Bélának, mint
amatőrnek eddig ismeretlen jellemrajzához mi is adjunk
néhány tollvonást, kiadjuk a Mesternek lapunk szerkesz-
tőjéhez írt és szerénységében a legutolsó kodak-kontárt
is megszegyenítő alábbi levelét:

Igen tisztelt Uram!

Irodalmi működésemben annyira nem félek a
bírálattól, hogy — el se olvasom, mit írnak rólam.
Járok a magam útján, mert *j'aime mieux être en paix
avec moi-même qu'avec autrui*.

Hanem Daguerre és Niepce művészetében a
szó teljes értelmében rettegek az ön kritikájától.
Mindazonáltal nagy megtiszteltetésnek tekinteném, ha
ön egy délután kitüntetne látogatásával, hogy meg-
mutathatnám legutóbbi észak-afrikai és spanyolországi
utazásomban elkövetett nyomorult kodakolásaimat.

Azért merem ezt kérni, mert alkalmasint én
vagyok az öregebb; és egészen bizonyosan a kevésbbé
egészséges. Lakom a Park-Club mögött; akár a
zuglói, akár az állatkerti villamoson jön az ember,
a Stefánia-útnál száll le s a Pálma-utczán jön idáig.
Háromszáz lépés mindkét oldalról. Én itthon vagyok
mindig, de mégis elvihet hazulról valami véletlenség.
Ezért alázattal kérem, kegyeskedjék kedves látogató-
sának órájában ide szólni telefonon.

Keveset, rémítően keveset méltóztassék tőlem
várni mint fényképészről; de azt hiszem, hogy beszél-
getni igen érdekes dolgokról fogunk.

Ama délutánnak előre is örülve, vagyok tisztelettel

alázatos szolgálja

Tóth Béla.

Szerkesztő: Kohlman Artúr dr.

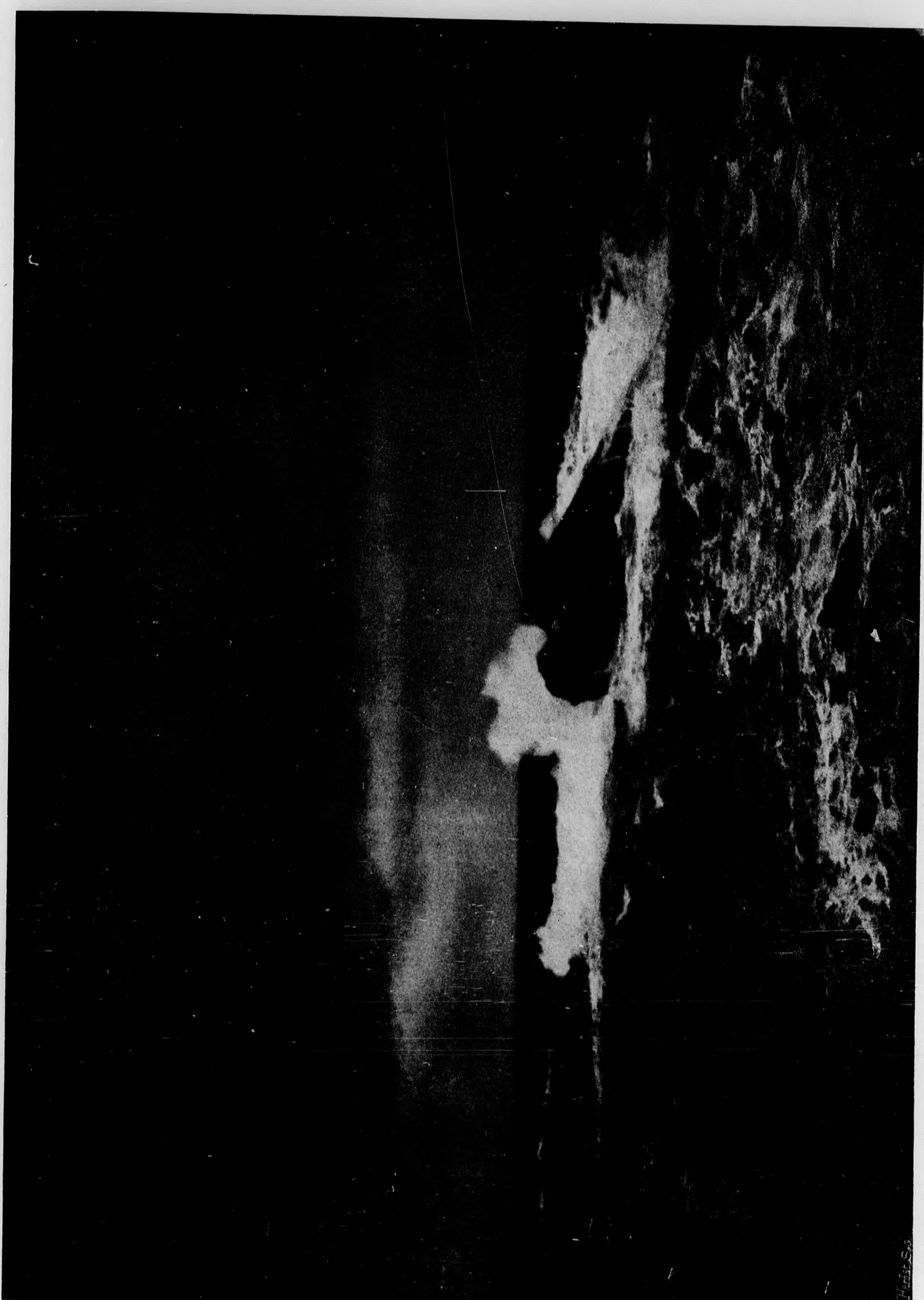
Kiadja: A szerkesztőség.

Szerkesztőség: Budapest, VI., Király-u. 89.

Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-u. 10.

347-352.
anon levő

MINDEN JOG FENTARTÁSÁVAL.

HÁBORGÓ TENGER.

ESTERHÁZY MIHÁLY GRÓF

«AZ AMATŐR» MŰMELLÉKLETE